

Vergide Gündem

Tax Agenda

Şubat / February 2024

Gayrimenkul kira gelirleri ve satış kazançlarının vergilendirilmesi-2023

M. Fatih Köprü

2023 yılı "Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu" yayımlandı

Cihan Bilaçlı

English Translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Seçilmiş Yargı Kararları ve Muktezalar

Sirküler İndeks

Vergi Takvimi

Pratik Bilgiler

Practical Information

Building a better
working world

Gayrimenkul kira gelirleri ve satış kazançlarının vergilendirilmesi-2023

2023 yılı içerisinde gayrimenkulünü (iş yeri, konut veya arsa) satanlar, kira geliri elde edenler, menkul kıymet işlemleri yapanlar, doktor, avukat gibi serbest meslek erbabı ile gerçek usulde vergilendirilen esnaf için gelir vergisi beyan dönemi 1 Mart'ta başlıyor. Gerçek kişilerin bu faaliyetlerden elde ettikleri gelirleri mart sonuna kadar gelir vergisi beyannamesi ile beyan etmeleri gerekiyor.

Esnaf ve serbest meslek erbabı tarafından kazanç olsa da olmasa da her yıl gelir vergisi beyannamesi verilmesi zorunlu olmakla birlikte diğer mükellefler için aynı şey söz konusu değildir. Örneğin gayrimenkulünü kiraya veren veya satan kişiler sadece kiralardan tahsil edildiği veya satışın gerçekleştiği yıla ilişkin beyanname vermek zorundadırlar.

Bu yazımızda; tam mükellef gerçek kişilerin ticari faaliyet kapsamı dışında, konut veya iş yerlerinden 2023 yılında elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmesi konusunu iki ana başlık altında (kira geliri ve satış kazancı) ele alacağız.

I. Kira gelirlerinin vergilendirilmesi

A. Vergileme esasları

Kira gelirleri konut veya iş yerinden elde edilebileceği gibi her iki gayrimenkulden kira alan kişiler de bulunabilmektedir. Aşağıda bu gelirlerin ayrı ayrı veya birlikte elde edilmesi durumunda vergileme esaslarına özet olarak yer verilmektedir:

1. Konut kira gelirleri

Konut olarak kiraya verilen gayrimenkullerden 2023 yılında elde edilen kira gelirinin 21.000 TL'si gelir vergisinden istisnadır.

Bu tutardan daha az bir gelir elde edildiği durumda beyanname verilmez. 2023 yılında istisna tutarını aşan konut kira geliri elde edilmesi durumunda ise gayrisafi hasılatın önce istisna (21.000 TL) düşülmekte, daha sonra da giderler (gerçek veya götürü gider) indirilerek, üzerinden vergi hesaplanması gereken tutara (matrah) ulaşılmaktadır. Ardından matraha, 2023 yılında geçerli olan gelir vergisi tarifesinde gösterilen vergi oranları uygulanmak suretiyle, ödenecek gelir vergisi hesaplanmaktadır.

Ancak söz konusu istisna bütün mükellefler için geçerli değildir. Buna göre;

- ▶ Ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek mecburiyetinde olanlar,
- ▶ 2023 yılında 21.000 TL'lik istisna tutarını aşan konut kira geliri elde edenlerden, beyana tabi olup olmadığına bakılmaksızın, elde ettikleri gelirlerin (ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlar) gayrisafi tutarları toplamı 550.000 TL'yi aşanlar,
- ▶ İstisna haddi üzerinde hasılat elde edip beyan etmeyenler ya da eksik beyan edenler,

bu istisnadan yararlanamamaktadır.

2. İş yeri kira gelirleri

Gayrimenkullerin gerçek kişiler tarafından iş yeri olarak kiraya verilmesinden elde edilen gelirler üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesi kapsamında tevkifat (vergi kesintisi-stopaj) yapılması gerekmektedir. Tevkifat, kiralamaya konu gayrimenkulün sahibinin gelir vergilerinden mahsup edilmek üzere, kira ödemesi aşamasında, kiracı tarafından yapılan vergi kesintisidir.

Tevkifatın oranı %20'dir ve kira bedelinin nakden veya hesaben (avans olarak ödemeler de dahil) ödendiği sırada yapılır.

Yukarıda açıklandığı şekilde tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirleri için geçerli olan ve her yıl için ayrı ayrı belirlenen "beyan sınırı" söz konusudur. Bu sınır ilgili yıl gelir vergisi tarifisinin 2. gelir dilimidir. 2023 yılında elde edilen tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirleri için söz konusu beyan sınırı 150.000 TL olarak uygulanmaktadır.

Buna göre 2023 yılında elde edilen tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirlerinin brüt tutarı 150.000 TL'nin altında ise bu gelirlerin beyan edilmesine gerek yoktur. Ancak söz konusu 150.000 TL'lik beyan sınırı ile karşılaştırma yapılırken, yukarıda belirtilen gelirlerin yanı sıra, beyana tabi diğer menkul sermaye iratlarının toplamının dikkate alınması gerektiği unutulmamalıdır.

Brüt iş yeri kira gelirinin beyan sınırını (150.000 TL) aşması durumunda, gelirin tamamının beyan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu tutar üzerinden, geliri elde eden kişinin tercihi doğrultusunda götürü veya gerçek gider yöntemlerinden biri seçilerek giderler düşülecek ve vergi hesaplanması gereken tutara ulaşılabilecektir.

Bu tutar üzerinden gelir vergisi tarifesine göre hesaplanan gelir vergisinden, kiracı tarafından yıl içerisinde kesilen vergiler (tevkifat) mahsup edilebilmektedir.

Diğer taraftan kazancı basit usulde tespit edilen ticari kazanç sahibi mükelleflere iş yeri olarak kiralanan gayrimenkulün kira bedeli üzerinden, bu mükellefler tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılmadığını da hatırlatmak isteriz. Bunun gibi vergi kesintisine ve istisna uygulamasına konu olmayan kira gelirlerinde beyan sınırı 8.400 TL olarak uygulanmaktadır. 2023 yılında bu tutarı aşan iş yeri kira gelirlerinin (tevkifata tabi olmayan) tamamının beyan edilmesi gerekmektedir.

3. İş yeri ve konut kira gelirlerinin bir arada olması

Hem konuttan hem de iş yerinden kira geliri elde edilmesi durumunda, öncelikle konut kirasının beyan edilip edilmeyeceği kontrol edilmelidir. Buna göre, istisna uygulaması kapsamında olan mükelleflerin, 2023 yılında tahsil ettikleri konut kira bedelleri 21.000 TL'den fazla ise bu tutarı aşan gelirin beyan edilmesi gerekmektedir.

İstisnayı aşan konut kira geliri ile tevkifata tabi tutulmuş olan iş yeri kira gelirinin brüt tutarının toplamı 150.000 TL'lik beyan sınırını aşıyorsa, bu beyannameye iş yeri kira gelirinin de dahil edilmesi gerekmektedir. Toplam 150.000 TL'den az ise sadece konut kira geliri beyan edilecek, iş yeri kira geliri beyannameye dahil edilmeyecektir.

Mükelleflerce konuttan elde edilen kira gelirinin 21.000 TL'den az olması durumunda ise bu kez sadece iş yerinden elde edilen tevkifata tabi tutulmuş kira gelirinin brüt tutarı, beyan sınırı (150.000 TL) ile karşılaştırılacaktır. 150.000 TL'den daha az bir gelir elde edilmesi durumunda iş yeri kira geliri de beyan edilmeyecek, bu tutardan fazla olması durumunda ise iş yeri kira gelirinin tamamı beyan edilecektir.

Yukarıdaki istisna veya beyan sınırını aşan kira gelirleri dolayısıyla beyanname verilmesi durumunda, geliri elde eden kişinin tercihi doğrultusunda götürü veya gerçek gider yöntemlerinden biri seçilerek safi irat bulunacak ve üzerinden gelir vergisi tarifesine göre vergi hesaplanacaktır.

İş yeri kira gelirlerinin beyan edilmesi durumunda, beyanname üzerinde hesaplanan vergiden, kiracı tarafından yıl içerisinde kesilen vergiler (tevkifat) mahsup edilecektir.

B. Kira gelirinden indirilecek giderler

Beyan edilen kira gelirinin tespitinde dikkate alınabilecek giderler iki farklı yöntemle tespit edilebilmektedir. Bunlar "götürü gider" ve "gerçek gider" yöntemleridir. Bu yöntemlerin seçimi konusunda mükellefler serbest bırakılmışlardır. Ortaya çıkacak vergi yükünü dikkate alarak belirtilen gider usulleri arasında serbestçe tercih yapabilirler.

1. Götürü gider yöntemi

Gider indiriminde birçok kişi tarafından götürü gider yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntemde kira bedelinin %15'lik kısmı doğrudan gider olarak düşülebilmektedir.

Kazancın bir kısmının istisna olması durumunda (örneğin konut kira gelirlerinin 2023 yılı için 21.000 TL'si gelir vergisinden istisnadır), kira tutarından önce istisnanın düşülmesi ve kalan gelir üzerinden yüzde 15 oranında götürü giderin indirilmesi gerekmektedir.

Örneğin 2023 yılında konut olarak kiraya verilen bir gayrimenkulden 90.000 TL kira alındığını varsayalım. Bu tutardan önce 21.000 TL'lik istisna düşülecek, kalan 69.000 TL üzerinden de yüzde 15 oranında (10.350 TL) götürü gider indirilecektir. Ödenecek vergi ise istisna ve götürü gider sonrası beyan edilen 58.650 TL (90.000 - 21.000 - 10.350) üzerinden gelir vergisi tarifesine göre hesaplanacaktır.

İş yerinden elde edilen kiralar için ise herhangi bir istisna tutar söz konusu olmadığından, beyana tabi kira tutarının %15'i götürü gider olarak düşülerek, kalan tutarın beyan edilmesi gerekmektedir.

Bu yöntemde, gerçekte herhangi bir giderin yapıp yapılmamasının önemi olmadığı gibi, gider indirimi için belge temin edilmesine de ihtiyaç bulunmamaktadır. Ancak bu yöntemi kabul edenlerin, 2 yıl geçmedikçe gerçek gider yöntemine dönemedikleri de unutulmamalıdır.

2. Gerçek gider yöntemi

Gerçek gider yönteminde, kira gelirinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 74. maddesinde sayılan ve belgeye dayandırılması gereken giderler indirilebilmektedir.

Ancak beyannameye gerçek giderlerin konut kira gelirinden indirimi sırasında bir hesaplama yapılması gerekir. Bu hesaplamanın nedeni konutlardan elde edilen kiranın belli bir tutarının (2023 yılı için 21.000 TL) gelir vergisinden istisna olmasıdır.

Hasılatın 21.000 TL'si üzerinden vergi hesaplanmadığı için giderlerin de sadece vergiye tabi olan kazançta isabet eden kısmının indirimine izin verilmektedir. Bunun için öncelikle istisna dışı hasılatın, toplam hasılat içerisindeki oranının bulunması gerekmektedir. Toplam giderler, bulunan bu oranla çarpılarak, beyannameye kira gelirlerinden indirilebilecek gider tutarına ulaşılmaktadır.

Örneğin 2023 yılında 120.000 TL konut kirası alan bir kişinin, o yıl yapmış olduğu ve yasaya göre indirilebilir nitelikte olan giderlerinin (gerçek gider) 48.000 TL olduğunu varsayalım. Bu durumda beyannameye kira gelirlerinden indirilebilecek gerçek gider tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır:

Toplam hasılat	120.000 TL
İstisna tutar (-)	21.000 TL
İstisna dışı hasılat	99.000 TL
İstisna dışı hasılatın toplam hasılat oranı (99.000 / 120.000)	%82,5
İndirilebilecek gider (48.000 x %82,5)	39.600 TL

Gerçek gider yönteminde indirilebilecek olan giderlere ilişkin bilgiler aşağıda dikkatinize sunulmaktadır:

a. Kredi faizleri

Kredi ile alınan gayrimenkul kiraya verildiyse, elde edilen kira gelirinden kredi için ödenen faizler düşülebilmektedir. Hatta kredi faizleri gelirinden fazlaysa, bu tutar gider fazlası olarak da kabul edilir. Yani kira gelirinden indirilemeyen bu kısım beyan edilen diğer gelirlerden de düşülebilir.

Yukarıdaki örnekteki konutun kredi kullanarak alındığını, 2023/ Ocak-Aralık döneminde yapılmış olan 48.000 TL'lik masrafın da bu krediye ilişkin ödenmiş olan faiz olduğunu varsayalım. Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulün kira bedeli olan 120.000 TL'den; öncelikle 21.000 TL'lik istisna düşülecek ve yukarıdaki şekilde hesaplanan 39.600 TL'lik gider de indirildikten sonra kalan 59.400 TL üzerinden 2023 gelir vergisi tarifesine göre 8.910 TL vergi ödenecektir. (Amortisman ve diğer gerçek giderler göz ardı edilmiştir.)

Oysa aynı örnekte götürü gider yöntemine göre indirilebilecek gider 14.850 TL $[(120.000 - 21.000) \times \%15]$ olacaktır. Buna göre istisna ve gider indirimi sonrası kalan 84.150 TL'lik $(120.000 - 21.000 - 14.850)$ matrah üzerinden 2023 gelir vergisi tarifesine göre 13.330 TL vergi hesaplanacaktır.

b. Konut alış bedelinin yüzde 5'i

Konut olarak kiraya verilen bir adet gayrimenkulün alış bedelinin %5'i, alındığı yıldan itibaren 5 yıl süre ile gider olarak düşülebilmektedir. Bu gider kalemi amortismanla benzetmekle birlikte, amortisman uygulamasından bağımsız olarak ayrıca dikkate alınabilir.

Örneğin 2023'ün başında 2.000.000 TL'ye alınan bir konutun kiraya verilmesinden 2023 yılında 150.000 TL kira tahsil

edildiğini varsayalım. Bu konuta ilişkin olarak, 2.000.000 TL'nin %5'i olan 100.000 TL'nin, istisna dışı hasılatla isabet eden kısmı (86.000 TL), beş yıl boyunca (2023 ila 2027 yılları) her yıl hasılatından indirilebilir. 86.000 TL'lik tutar, $[(150.000 - 21.000) / 150.000 \times 100.000]$ şeklinde hesaplanmıştır.

Ancak bu şekilde hesaplanan giderin elde edilen kira gelirini aşması durumunda, aşan kısmın diğer gelirlerden indirimi veya gelecek yıllara devretmesi mümkün değildir.

c. Oturulan konutun kirası

Bir diğer gerçek gider kalemi ise sahibi buldukları konutları kiraya verenlerin kira ile oturdukları konut için ödedikleri kira bedelidir. Ödenen bu kiralardan istisna dışındaki kazançta isabet eden kısmı, gerçek gider yöntemi kapsamında hasılatından indirilebilir. Ancak yukarıdaki gibi bu giderin kira gelirini aşması durumunda, aşan kısmın diğer gelirlerden indirilmesi veya gelecek yıllara devretmesi mümkün değildir.

d. Isı yalıtım giderleri

Kiraya veren tarafından yapılan ve gayrimenkulün iktisadi değerini artırıcı niteliği olan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamalar kira gelirinden indirilebilmektedir. Diğer taraftan bu harcamaların bir takvim yılı içerisinde amortisman sınırını (4.400 TL) aşması durumunda maliyet olarak dikkate alınabilmesi de mümkündür.

e. Diğer gerçek giderler

Kiraya verilen gayrimenkulle ilgili olmak şartıyla, kira gelirinin beyanında dikkate alınabilecek diğer bazı gerçek gider kalemleri aşağıda yer almaktadır:

- ▶ Aydınlatma, ısıtma, su ve asansör giderleri,
- ▶ Yönetim giderleri,
- ▶ Sigorta giderleri ile ödenen vergi, resim, harç ve şerefiyeler,
- ▶ Amortismanlar (%2),
- ▶ Onarım giderleri, bakım ve idame giderleri,
- ▶ Kiraladıkları mal ve hakları kiraya verenlerin ödedikleri kiralar ve diğer gerçek giderler.

II. Gayrimenkul satış kazançları

Satın alınan gayrimenkulün, gerçek kişiler tarafından ticari faaliyet kapsamı dışında satılmasından sağlanan kazançlar, "değer artış kazancı" olarak kabul edilmektedir. Bu kazançlar normal şartlarda gelir vergisine tabi olmakla birlikte miras kalan ya da başış olarak edinilen gayrimenkulün satılması halinde, kazanç kaç lira olursa olsun gelir vergisi ödenmesi söz konusu değildir.

A. Elde tutma süresi ve vergilemeye etkisi

Miras veya başış dışında edinilen (satın alınan, inşa ettirilen vb.) gayrimenkullerin satılması durumunda kazanç üzerinden vergi ödenmemesi için gayrimenkulün en az 5 yıl süreyle elde tutulmuş olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, gayrimenkullerin 5 yıldan daha az bir süre elde tutulduktan

sonra satılması durumunda, prensip olarak elde edilen kazanç üzerinden gelir vergisi ödenmesi gerekir.

Beş yıllık süre gün olarak hesaplanmalıdır. Buna göre örneğin 10 Haziran 2018'de alınan bir gayrimenkulün satışından sağlanan kazançtan gelir vergisi ödenmemesi için en erken 11 Haziran 2023 tarihinde satılması gerekir. Bu tarih veya sonrasında satış yapılması durumunda 5 yıllık süre dolmuş olduğundan, satıştan elde edilen kazancın tutarı ne olursa olsun gelir vergisi ödenmeyecektir.

Buna göre 2023 yılında satılan gayrimenkul;

- ▶ 2017 ve öncesinde alınmışsa, satış kazancının beyan edilmemesi,
- ▶ 2019 ve sonrasında alınmışsa, satıştan sağlanan ve istisnayı aşan kazancın beyan edilmesi ve hesaplanan verginin ödenmesi,

gerektiğini söyleyebiliriz.

2018 yılında alınmış olan gayrimenkullerin 2023 yılında satılması halinde ise 5 yıllık sürenin dolup dolmadığına, yani kazancın beyan edilip edilmeyeceğine, yukarıdaki örnekteki gibi alış ve satış tarihlerine gün olarak bakılarak karar verilmesi gerekmektedir.

B. Edinim tarihinin tespiti

Gayrimenkulün alış tarihi, satış kazancı üzerinden vergi ödenip ödenmeyeceğini veya ne kadar vergi ödeneceğini etkilemektedir. Satın alınan ya da kat karşılığı müteahhide verilen arsa nedeniyle edinilen gayrimenkullerin iktisap (edinim) tarihi, tapuya tescil tarihi olarak kabul edilmektedir. Bazen gayrimenkulün tapuya tescilden önce, sahibinin fiilen kullanımına bırakıldığı durumlar da olabilmektedir. Bu durumun tahsis belgesi, teslim tutanakları, su, elektrik, telefon, doğalgaz faturaları ve benzeri belgelerle kanıtlanması halinde, alış tarihi olarak fiilen kullanıma başlama tarihi kabul edilebilmektedir.

Kooperatiflerde ise gayrimenkulün ortağa tahsis edildiği tarih, alım tarihi olarak kabul edilir. Dolayısıyla 5 yıllık sürenin hesaplanmasında bu tarihin esas alınması gerekmektedir.

Cins tashihi, bir taşınmaz malın cinsinin, yapısız iken yapılı veya yapılı iken yapısız hale; bağ, bahçe, tarla vb. iken arsa; arazi iken, bağ, bahçe vb. duruma dönüştürmek için paftasında ve tapu sicilinde yapılan işlem olarak tanımlanmaktadır. Arazi olarak alınan bir gayrimenkulün belediyelerce ifraz ve taksim işlemine tabi tutulduktan sonra satılması halinde, alım tarihi olarak arazinin alındığı tarih değil, belediyenin ifraz işlemi sonucu arsa vasfını kazanarak, cins tashihi yapıldığı tarihin esas alınması gerekmektedir.

Önce kat irtifakı daha sonra da kat mülkiyeti tapusunun alındığı durumda ise gayrimenkulün alım tarihi olarak kat irtifakı tapusunun tarihi dikkate alınır.

C. Endeksleme

Beş yıllık süre dolmadan satılan bir gayrimenkulden sağlanan ve beyan edilmesi gereken kazancın hesaplanması sırasında,

enflasyonun etkisinin giderilmesi mümkündür. Buna kısaca "endeksleme" denilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her ayın başında bir önceki ayın enflasyon oranının hesaplanmasında kullanılan yurt içi üretici fiyat endeksleri (Yİ-ÜFE) açıklanmaktadır. 2023 yılında satılan gayrimenkullerle ilgili endekslemeye bu Yİ-ÜFE'lerin kullanılması gerekir. Ocak/2015-Aralık/2023 dönemine ilişkin Yİ-ÜFE listesi yazımızın sonunda dikkatinize sunulmaktadır.

Gayrimenkulün satıldığı aydan bir önceki ayın endeksi ile alındığı aydan bir önceki ayın endeksi arasındaki artış oranı hesaplanır. Alış bedeli bu oran kadar artırılmak suretiyle yeni bir maliyet bedeli belirlenir. Bu şekilde bulunan yeni maliyet bedeli ile satış bedeli arasındaki farktan, varsa giderler de düşüldükten sonra kalan tutar, net kazanç olarak kabul edilir. Ancak bu uygulamadan yararlanılabilmesi için endeks farkının yüzde 10'dan fazla olması şartı vardır. Aksi halde kazancın, satış bedelinden ilk alış bedeli ve giderlerin düşülmesi suretiyle hesaplanması gerekmektedir.

Örneğin 15 Eylül 2021'de 800.000 TL'ye alınan bir gayrimenkul, 5 yıllık elde tutma süresi dolmadan 18 Aralık 2023'te 3.200.000 TL'ye satıldıysa, kazanç 2.400.000 TL'dir. Ancak verginin bu tutar üzerinden ödenmesi söz konusu değildir. Birkaç işlem daha yapılması gerekir. Önce endekslemeyle başlayalım:

Ağustos 2021 endeksi (730,28) ile Kasım 2023 endeksi (2.882,04) arasında artış yüzde 294,65 oranında gerçekleşmiş. Bu oran yüzde 10'un üzerinde olduğundan endeksleme yapılabilecektir.

800.000 TL'lik alış bedeli, bu oranda artırıldığında endekslenmiş alış bedeli olan 3.157.189,02 TL'ye (2.882,04 / 730,28 x 800.000) ulaşmaktadır. Vergisel açıdan kazanç da 42.810,98 TL (3.200.000 - 3.157.189,02) olarak hesaplanacaktır.

D. İstisna uygulaması

Bir gayrimenkulün 5 yıl içerisinde satılmasından sağlanan kazancın 2023 yılı için 55.000 TL'si gelir vergisinden istisnadır. Endeksleme yapılması mümkünse endeksleme sonrası bulunan kazanç, mümkün değilse satış ve alış bedeli arasındaki fark 55.000 TL'den az ise beyanname verilmez, dolayısıyla vergi de ödenmez. Bu tutarı aşan bir kazanç elde edilmesi durumunda ise aşan kısmın gelir vergisi beyanname ile beyan edilerek, vergisinin ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki örnekte bulunan 42.810,98 TL'lik kazanç, 2023 yılı için geçerli olan 55.000 TL'lik istisnanın altında kaldığından söz konusu kazanç için beyanname verilmesine gerek yoktur.

Aynı örnekte satış fiyatının 3.400.000 TL olması varsayımına göre satıştan sağlanan kazanç (endeksleme sonrası) 242.810,98 TL (3.400.000 - 3.157.189,02) olarak hesaplanacaktır. Bu tutar da 55.000 TL'lik istisnayı aştığı için aşan kısmın, gelir vergisi beyanname ile beyan edilmesi gerekecektir. Buna göre üzerinden vergi hesaplanması gereken tutar yani matrah 187.810,98 TL (242.810,98 - 55.000) olacaktır. Bu tutarın vergisi ise 2023 yılı gelir vergisi tarifesine göre 36.708,96 TL olarak hesaplanacaktır.

III. Beyannamele indirimler, verginin hesaplanması, beyan ve ödeme usulü

A. Beyannamele indirimler

Gelir vergisi matrahının tespitinde, yıllık gelir vergisi beyannamele bildirecek gelirlerden bazı indirimler yapılabilmektedir. Bu indirim hakkından, 2023 yılına ilişkin beyan edilen gelir ve kazancın türüne bakılmaksızın, gelir vergisi beyannamele veren tüm mükellefler yararlanabilmektedirler.

Söz konusu indirimlerden en önemlileri ve dolayısıyla en sık karşılaşılanları, ödenen özel sigorta primleri ile eğitim ve sağlık harcamalarıdır.

Bunlar dışında, kamu kurumlarına, kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflara makbuz karşılığı yapılan bağışların bir kısmının (beyan edilen gelirin %5'ine kadar) indirimi de mümkündür. Kamu kurumlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi ve ibadethanelere ilişkin olarak yapılan harcamaların ise tamamı beyan edilen gelirden indirilebilmektedir. Aşağıda bu indirim kalemlerinden sadece özel sigorta primleri ve eğitim, sağlık harcamalarına ilişkin indirim konusunda özet açıklamalar yer verilmektedir. Bunlar ve bunlar dışındaki diğer indirim kalemleri Gelir Vergisi Kanunu'nun 89. maddesinde sıralanmaktadır.

1. Özel sigorta primleri

Beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını (2023 yılında 140.535 TL) aşmamak şartıyla; mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri, beyanname üzerinde, beyan edilen gelirden indirilebilmektedir.

Ancak bu indirimin yapılabilmesi için aşağıdaki koşullara uyulması gerekmektedir:

- ▶ Sigortanın Türkiye'de kurulu ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması,
- ▶ Prim tutarlarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması,
- ▶ Ücret geliri elde edenlerin ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında ayrıca indirilmemiş bulunmasıdır. (Eşlerin veya çocukların ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait prim kendi gelirlerinden indirilir.)

2. Eğitim ve sağlık harcamaları

Gelir vergisi beyannamele beyan edilen gelirin %10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları da beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilmektedir.

B. Gelir vergisi oranı

2023 yılında elde edilen ücret dışındaki gelirler (menkul kıymet gelirleri, kira gelirleri, ticari kazanç, serbest meslek gibi) dolayısıyla 2024 mart ayında verilecek olan beyannameledeki

gelir vergisi aşağıdaki tarifeye göre hesaplanacaktır:

Gelir dilimi	Vergi oranı %
70.000 TL'ye kadar	15
150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 10.500 TL, fazlası	20
370.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL, fazlası	27
1.900.000 TL'nin 370.000 TL'si için 85.900 TL, fazlası	35
1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 621.400 TL, fazlası	40

C. Beyan zamanı

Gerçek kişiler elde ettikleri kira gelirini veya gayrimenkullerinin satışından sağladıkları kazançları, ertesi yıl mart ayının sonuna kadar yıllık gelir vergisi beyannamele ile beyan etmek zorundadırlar.

Buna göre 2023 yılında elde edilen söz konusu gelirlerin; 1 Mart 2024 tarihinden başlamak üzere, 1 Nisan 2024 Pazartesi (31 Mart Pazar gününe geldiği için) gün sonuna kadar beyan edilmesi gerekmektedir.

D. Beyannamele verilme şekli

Kira gelirlerine veya gayrimenkul satış kazancına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamele vergi dairesine gidilerek elden verilebilir.

Bu beyannamelelerin posta ile gönderilmesi de mümkündür. Taahhütlü posta ile gönderilmesi halinde, beyanname verme tarihi olarak, postaya verildiği tarih kabul edilir. Adi postayla gönderilirse vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarih, beyannamele verilme tarihi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, postadaki gecikmelerden kaynaklanacak sorunlarla karşılaşmamak için, yıllık gelir vergisi beyannamelelerinin taahhütlü olarak APS ya da kurye ile gönderilmesinde fayda bulunmaktadır.

Gelirleri sadece ücret, gayrimenkul sermaye iradı (GMSİ), menkul sermaye iradı (MSİ) ile diğer kazanç ve iratlardan (DKİ) veya bunların birkaçından veyahut tamamından ibaret olan gelir vergisi mükellefleri bu gelirlerine ilişkin beyannamelelerini, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yer alan "Hazır Beyan Sistemi" aracılığıyla da verebilmektedirler.

Ücret, kira, MSİ veya DKİ'nin yanı sıra ticari, zirai veya serbest meslek kazancı elde edenlerin Hazır Beyan Sistemi üzerinden beyanname vermeleri mümkün değildir.

Sisteme Başkanlığın internet adresi (www.gib.gov.tr) üzerinden; güvenlik soruları cevaplandırılarak veya İnternet Vergi Dairesi şifreleri kullanılarak giriş yapılabilmektedir.

Hâlihazırda ücret, kira, MSİ ve DKİ gelirlerinden dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar Hazır Beyan Sistemi aracılığıyla beyanname verebileceği gibi, bu gelirlerine ilişkin olarak ilk defa mükellefiyet tesis ettirerek beyanname verecek olanlar da bu sistem üzerinden beyannamelelerini gönderebileceklerdir. Bu sistem aracılığıyla düzenlenip elektronik ortamda onaylanan beyannamelelerin içeriğinin doğruluğundan mükellefler sorumludur.

Beyannamelerin Hazır Beyan Sisteminden verilmiş sayılabilmesi için sistem üzerinde onaylama işleminin yapılması gerekmektedir. Onaylama işlemi, beyannamenin verilmesi gereken kanuni sürenin son gününe (31 Mart 2024 Pazar gününe geldiğinden dolayı 1 Nisan 2024 Pazartesi gününe) kadar tamamlanmalıdır.

E. Verginin ödenme zamanı

Beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinin ilk taksitinin beyan süresinde (mart ayının sonuna kadar), ikinci taksitinin ise temmuz ayının sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesi gerekir.

Buna göre 2023 yılına ilişkin beyan edilen gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinin;

- ▶ İlk taksitinin 1 Nisan 2024 Pazartesi (31 Mart Pazar gününe geldiği için) gününe,
- ▶ İkinci taksitinin de 31 Temmuz 2024 Çarşamba gününe,

kadar ödenmesi gerekmektedir.

IV. Örnekler

Örnek 1 (Konut kira geliri, götürü gider):

Mükellef (A), sahibi bulunduğu 8 adet konuttan 2023 yılında 700.000 TL kira geliri elde etmiştir. Başka bir geliri ve kiraya ilişkin belgeli gideri bulunmamaktadır.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- ▶ Konut kira geliri 2023 yılı için belirlenen 21.000 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan beyan edilmesi gerekmektedir.
- ▶ Mükellef (A)'nın 2023 yılında elde ettiği 700.000 TL'lik gelir, 2023 yılı için geçerli olan 550.000 TL'lik sınırı aştığından, bu gelirin beyanında istisnadan yararlanması mümkün değildir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	700.000
İstisna tutar (-)	---
Kalan	700.000
Götürü gider (700.000 x %15) (-)	105.000
Gelir vergisi matrahı (700.000 - 105.000)	595.000
Hesaplanan (ödenen) gelir vergisi 370.000 TL için 85.900 TL (595.000 - 370.000) x %35 = 78.750 TL	164.650

Örnek 2 (Konut kira geliri, gerçek gider):

2023 yılında 110.400 TL konut kira geliri elde eden mükellef (B)'nin, bu yıl içinde yaptığı indirilebilir nitelikteki giderlerinin toplamı 40.000 TL'dir. Bu kişi 2023 yılı için 21.000 TL olarak uygulanan istisnadan yararlanabilme şartlarını haizdir.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

Gerçek gider yönteminde, kira gelirinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 74. maddesinde sayılan ve belgeye dayandırılması

gereken giderler indirilebilmektedir. Ancak bu giderlerin de sadece vergiye tabi olan kazanç (istisna düşüldükten sonra kalan kazanç) isabet eden kısmının indirilmesi mümkündür. Bunun için öncelikle istisna dışı hasılatın, toplam hasılat içerisindeki oranının bulunması gerekmektedir. Toplam giderler, bulunan bu oranla çarpılarak, beyannameye kira gelirlerinden indirilebilecek gider tutarına ulaşılmaktadır.

Buna göre, beyannameye indirilebilecek gider tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

$$\text{İndirilebilecek gider} = \frac{110.400 - 21.000}{110.400} \times 40.000 = 32.391,30 \text{ TL}$$

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	110.400,00
İstisna tutar (-)	21.000,00
Kalan (110.400 - 21.000)	89.400,00
İndirilebilecek gider (-)	32.391,30
Beyan edilecek kira geliri (89.400 - 32.391,30)	57.008,70
Gelir vergisi matrahı	57.008,70
Hesaplanan (ödenen) gelir vergisi (%15)	8.551,31

Örnek 3 (Konut ve iş yeri kira geliri, götürü gider):

Gerçek kişi (C)'nin 2023 yılında elde ettiği kira gelirleri, bu gelirler üzerinden ilgili kişi veya kurumlarca yapılan stopaj tutarları ve elde edilen net gelirlere ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir. Bu kişinin başka bir geliri ve kiraya ilişkin belgeli gideri bulunmamaktadır (götürü gider yöntemi kullanılacaktır).

Gelir türü	Brüt kira (TL)	Stopaj (TL)	Net kira (TL)
Konut kira geliri	84.000	---	84.000
İş yeri kira geliri	130.000	26.000	104.000
Toplam	214.000	26.000	188.000

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- ▶ Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulden 2023 yılında elde edilen 84.000 TL'lik kira geliri, 21.000 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan, istisnayı aşan tutarın beyan edilmesi gerekmektedir.
- ▶ 2023 yılında elde edilen gelirler toplamı olan 214.000 TL, 2023 yılı için geçerli olan 550.000 TL'lik sınırı aşmadığından, konut kira gelirinin beyanı sırasında 21.000 TL'lik istisnadan yararlanılabilecektir.
- ▶ İstisnayı aşan konut kira geliri ile tevkifata tabi tutulmuş olan iş yeri kira gelirinin brüt tutarının toplamı, 2023 yılı için geçerli olan beyan sınırı (150.000 TL) ile karşılaştırılacaktır. Beyan sınırını aşıyorsa, konut kirası için verilecek olan beyannameye iş yeri kira geliri de dahil edilecektir. Toplam, beyan sınırının altında kalırsa sadece konut kirası beyan edilecek, iş yeri kira geliri beyannameye dahil edilmeyecektir.
- ▶ Götürü gider olarak kira gelirinin %15'ini indirebilecektir.

Beyan sınırı ile karşılaştırma

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	84.000
İstisna tutar (-)	21.000
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (1)	63.000
Brüt iş yeri kira geliri (2)	130.000
Beyan sınırı ile karşılaştırılacak toplam gelir (1+2)	193.000

İş yerinden elde edilen stopaj yoluyla vergilendirilmiş (brüt) kira tutarı, tek başına, 2023 yılında 150.000 TL olarak uygulanan beyan sınırının altında kalmaktadır. Ancak iş yeri kira gelirisinin beyannameye dâhil edilip edilmeyeceğinin tespiti sırasında, stopaj yolu ile vergilendirilmiş olan iş yeri kira geliri (brüt) ile istisna sonrası kalan konut kira gelirisinin toplamının dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre 193.000 TL (63.000 + 130.000), 2023 yılı için belirlenen 150.000 TL'lik beyan sınırını aştığından, konut kira geliri dolayısıyla verilen beyannameye, iş yeri kirası da dâhil edilecektir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	84.000
İstisna tutar (-)	21.000
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (84.000 - 21.000)	63.000
Brüt iş yeri kira geliri	130.000
Toplam GMSİ (63.000 + 130.000)	193.000
Götürü gider (193.000 x %15) (-)	28.950
Gelir vergisi matrahı (193.000 - 28.950)	164.050
Hesaplanan gelir vergisi 150.000 TL için 26.500 TL (164.050 - 150.000) x %27 = 3.793,50 TL	30.293,50
Yıl içerisinde kesinti yolu ile ödenen vergiler (tevkifat) (-)	26.000
Ödenecek gelir vergisi (30.293,50 - 26.000)	4.293,50

Örnek 4 (Konut kira geliri, özel sigorta primi ve okul ücretinin indirimi):

Emekli (D), aylık 10.000 TL'den konut olarak kiraya verdiği gayrimenkulden 2023 yılında 120.000 TL (10.000 x 12) kira almıştır. 2023 yılındaki emekli maaşı olarak toplam 198.000 TL alan (D)'nin bu maaşı ve kiradan başka geliri bulunmamaktadır. (D) beyan sırasında götürü gider yöntemini kullanmaktadır.

(D) aynı yıl Türkiye'deki bir özel okulda (lise) okuyan çocuğu için 80.000 TL okul ücreti ödemiştir. Özel okul kurumlar vergisi mükellefidir ve faturası alınmıştır. Ayrıca aynı yıl çocuğu için 10.000 TL tutarında sağlık sigortası primi ödemiştir.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulden (D)'nin 2023 yılında elde ettiği kira geliri, 21.000 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan beyan edilmesi gerekmektedir.
- 2023 yılında elde edilen gelirler toplamı olan 318.000 TL (120.000 + 198.000), 2023 yılı için geçerli olan 550.000

TL'lik sınırı aşmadığından, kira gelirisinin beyanı sırasında 21.000 TL'lik istisnadan yararlanılabilecektir.

- Götürü gider oranı %15'tir.

Beyanname indirimleri

- (D) tarafından ödenen 80.000 TL'lik okul ücreti yukarıda sayılan şartları taşıdığından beyan edilen gelirin %10'u ile sınırlı olmak şartıyla, beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilecektir.
- Ödenen 10.000 TL'lik sağlık sigortası primi 2023 yılında uygulanan yıllık asgari ücret tutarından (140.535 TL) az olduğundan, beyan edilen gelirin %15'ini aşmamak şartıyla, beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilecektir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	120.000
İstisna tutar (-)	21.000
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (120.000 - 21.000)	99.000
Götürü gider (99.000 x %15) (-)	14.850
Beyan edilecek gayrimenkul sermaye iradı (99.000 - 14.850)	84.150
İndirime esas tutar	84.150
Diğer indirimler (-) - Eğitim masrafları (84.150 x %10 = 8.415 TL) - Sağlık sigortası (10.000 TL)*	18.415
Gelir vergisi matrahı (84.150 - 18.415)	65.735
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi (%15)	9.860,25

* Ödenen 10.000 TL'lik sağlık sigortası primi; beyan edilen gelirin %15'i olan 12.622,50 TL'den (84.150 x %15) ve yıllık asgari ücret tutarından (140.535 TL) daha az olduğundan tamamı (10.000 TL) indirim olarak dikkate alınabilecektir.

Örnek 5 (Gayrimenkul satış kazancı):

(E), 20 Ekim 2019'da 500.000 TL'ye bir daire satın almış ve bu evde oturmuştur. Gayrimenkul fiyatları çok arttığı için söz konusu daireyi 5 yıllık süreyi beklemeden 15 Kasım 2023'te 3.500.000 TL'ye satmıştır.

Veriler

Alış tarihi	20.10.2019
Alış tutarı	500.000 TL
Satış tarihi	15.11.2023
Satış tutarı	3.500.000 TL
Alış tarihinden 1 ay önceki Yİ-ÜFE (Eylül 2019)	450,55
Satış tarihinden 1 ay önceki Yİ-ÜFE (Ekim 2023)	2.803,29

Endeksleme ve ödenecek gelir vergisi hesabı

Endeksleme uygulamasından yararlanılabilmesi için endeks farkının yüzde 10'dan fazla olması şartı vardır. Eylül 2019 endeksi (450,55) ile Ekim 2023 endeksi (2.803,29) arasındaki artış %522,19 oranında olduğundan, vergilendirilecek gayrimenkul satış kazancı hesaplanırken endeksleme uygulamasından yararlanılabilecektir.

Endekslenmiş maliyet bedeli (2.803,29 / 450,55 x 500.000)	3.110.964,38 TL
Gayrimenkul satış kazancı (3.500.000 - 3.110.964,38)	389.035,62 TL
Gelir vergisinden istisna tutar (-)	55.000,00 TL
Beyana tabi gayrimenkul satış kazancı (389.035,62 - 55.000)	334.035,62 TL
Gelir vergisi matrahı	334.035,62 TL
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi 150.000 TL için 26.500 TL (334.035,62 - 150.000) x %27 = 49.689,62 TL	76.189,62 TL

TÜİK yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) listesi

Dönem	Yİ-ÜFE	Dönem	Yİ-ÜFE	Dönem	Yİ-ÜFE
Ocak 2015	236,61	Ocak 2018	319,60	Ocak 2021	583,38
Şubat 2015	239,46	Şubat 2018	328,17	Şubat 2021	590,52
Mart 2015	241,97	Mart 2018	333,21	Mart 2021	614,93
Nisan 2015	245,42	Nisan 2018	341,88	Nisan 2021	641,63
Mayıs 2015	248,15	Mayıs 2018	354,85	Mayıs 2021	666,79
Haziran 2015	248,78	Haziran 2018	365,60	Haziran 2021	693,54
Temmuz 2015	247,99	Temmuz 2018	372,06	Temmuz 2021	710,61
Ağustos 2015	250,43	Ağustos 2018	396,62	Ağustos 2021	730,28
Eylül 2015	254,25	Eylül 2018	439,78	Eylül 2021	741,58
Ekim 2015	253,74	Ekim 2018	443,78	Ekim 2021	780,45
Kasım 2015	250,13	Kasım 2018	432,55	Kasım 2021	858,43
Aralık 2015	249,31	Aralık 2018	422,94	Aralık 2021	1.022,25
Ocak 2016	250,67	Ocak 2019	424,86	Ocak 2022	1.129,03
Şubat 2016	250,16	Şubat 2019	425,26	Şubat 2022	1.210,60
Mart 2016	251,17	Mart 2019	431,98	Mart 2022	1.321,90
Nisan 2016	252,47	Nisan 2019	444,85	Nisan 2022	1.423,27
Mayıs 2016	256,21	Mayıs 2019	456,74	Mayıs 2022	1.548,01
Haziran 2016	257,27	Haziran 2019	457,16	Haziran 2022	1.652,75
Temmuz 2016	257,81	Temmuz 2019	452,63	Temmuz 2022	1.738,21
Ağustos 2016	258,01	Ağustos 2019	449,96	Ağustos 2022	1.780,05
Eylül 2016	258,77	Eylül 2019	450,55	Eylül 2022	1.865,09
Ekim 2016	260,94	Ekim 2019	451,31	Ekim 2022	2.011,13
Kasım 2016	266,16	Kasım 2019	450,97	Kasım 2022	2.026,08
Aralık 2016	274,09	Aralık 2019	454,08	Aralık 2022	2.021,19
Ocak 2017	284,99	Ocak 2020	462,42	Ocak 2023	2.105,17
Şubat 2017	288,59	Şubat 2020	464,64	Şubat 2023	2.138,04
Mart 2017	291,58	Mart 2020	468,69	Mart 2023	2.147,44
Nisan 2017	293,79	Nisan 2020	474,69	Nisan 2023	2.164,94
Mayıs 2017	295,31	Mayıs 2020	482,02	Mayıs 2023	2.179,02
Haziran 2017	295,52	Haziran 2020	485,37	Haziran 2023	2.320,72
Temmuz 2017	297,65	Temmuz 2020	490,33	Temmuz 2023	2.511,75
Ağustos 2017	300,18	Ağustos 2020	501,85	Ağustos 2023	2.659,60
Eylül 2017	300,90	Eylül 2020	515,13	Eylül 2023	2.749,98
Ekim 2017	306,04	Ekim 2020	533,44	Ekim 2023	2.803,29
Kasım 2017	312,21	Kasım 2020	555,18	Kasım 2023	2.882,04
Aralık 2017	316,48	Aralık 2020	568,27	Aralık 2023	2.915,02

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

2023 yılı “Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu” yayımlandı

Geçtiğimiz yıla ait işlemlere dair “Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu” (Rapor) Rekabet Kurumunun (Kurum) internet sitesinde yayımlandı. Rapor 2023 yılında gerçekleşen işlemlerin istatistiklerini ve önceki yıllarla karşılaştırmalarını kapsamlı şekilde ortaya koyuyor.

Bilindiği üzere, 2022 yılının Mayıs ayında bildirim eşikleri güncellenerek yaklaşık sekiz katına çıkarılmış; sonrasında, incelenen işlem sayısı 309’dan 245’e gerilemişti. 2023 yılında bu sayı %12 oranında azalarak 217’ye düşmüştür. Bu açıdan, elbette tek nedeni olmamakla birlikte, eşiklerde yapılan güncellemelerle bildirim tabi işlemler bakımından iş yükünün azaltılması hedefinin bir nebze yakalandığı söylenebilir. Ayrıca, bu sayının son on yıl ortalamasına (219) yakın olduğu da söylenebilir.

Bunun yanında, bildirilen işlemlerin ortalama nihai karara bağlanma süresinin geçen yıla göre az da olsa azaldığı raporlanmıştır: son bildirim tarihinden itibaren 2020 yılında ortalama 18, 2021 yılında 11 gün olan bu süre, 2022 yılında 15’e yükselmiş, 2023 yılında ise 13 güne inmiştir.

Raporda dikkat çeken diğer hususlar şöyle özetlenebilir:

- ▶ Özelleştirmeler hariç olmak üzere, incelenen 217 işlemde 94’ünde hedef şirket Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş, Türkiye kökenli şirketlerdir. Bildirilen bu işlemlerin toplam işlem bedeli 162 milyar 555 milyon TL’dir.
- ▶ 2023 yılında gerçekleşen toplam 94 Türkiye İşlemi içinde işlem taraflarının kökeni bakımından yapılan gruplamaya göre, 48 işlemde tüm taraflar sadece Türkiye, 7 işlemde tüm taraflar sadece yabancı, 39 işlemde ise işlem taraflarından en az birer adedi Türkiye ve yabancı kökenli şirketlerden oluşmaktadır.
- ▶ Yabancı yatırımcılar arasında işlem bazında yapılan sıralamaya göre ilk sırada 8 işlem ile Almanya kökenli yatırımcılar bulunmaktadır. Almanya’yı Hollanda izlemektedir.
- ▶ 2023 yılında birleşme ve devralmalar içinde en çok işlem “elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı” ile “bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler” alanında, en yüksek işlem değeri ise “hayvansal üretim” alanında gerçekleşmiştir.
- ▶ 2023 yılında karara bağlanan 3 adet özelleştirme işlemi bulunmaktadır. Söz konusu işlemler “mobilya”, “tekstil ürünleri”, “giyim eşyaları” ile “imalat” sektörünün muhtelif alt kollarına ilişkindir.
- ▶ 2023 yılı içerisinde bir işlem nihai incelemeye alınmıştır¹. Söz konusu işlem için inceleme süreçleri devam etmektedir.

2023 yılındaki birleşme ve devralma işlemlerinde öne çıkan diğer gelişmeler

2023 yılının birleşme ve devralma gündeminde en çok dikkat çeken kararlardan biri olarak kuşkusuz Elon Musk’a verilen ceza sayılabilir. Elon Musk’ın Twitter’ı devralma işlemini Kurul’un izni olmaksızın gerçekleştirmesi sebebiyle, devralan konumundaki Elon Musk’a, 2022 yılına ait Türkiye’de elde edilen gayrisafi gelirinin binde biri oranında idari para cezası uygulanmasına karar verildi². Devre konu Twitter’ın; sosyal ağ, çevrim içi

¹ <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/stellantis-otomotiv-pazarlama-as-nin-tek-6a74d71a0895ee118eca00505685da39>

² Musk/Twitter; 23-12/197-66 sayılı karar

reklamcılık ve veri lisanslama hizmetleri tedariki alanlarındaki faaliyetleri çerçevesinde bir dijital platform olduğu, dolayısıyla yazımızın devamında detaylarına yer verdiğimiz “teknoloji teşebbüsü” tanımına dâhil bir teşebbüs olduğu vurgulandı ve alışlageldik ciro eşikleri aranmadı. İzne tabi bir işlem olduğu tespiti yapıldıktan sonra işleme izin verildi ancak devamında kontrolün ne zaman değiştiği tartışıldı. İşlemin 27.10.2022 tarihinde kapanışının yapıldığı belirten Kurul, Kanu’nun 16. maddesi ve 2010/4 sayılı Tebliğ’in 10/8. maddesinin “Birleşme ve devralma işlemlerinde gerçekleştirilme tarihi, kontrolün değiştiği tarihtir” düzenlemeleri ışığında işlemin gerçekleşmeden önce Kurula bildirilmediğini tespit etti.

Geçtiğimiz yılda alınan *Fraport/Potas* kararı³ da şartlı izin verilen bir işlem olması nedeniyle dikkat çekmektedir. İlgili işlem, Fraport TAV’ın Antalya Havalimanı bünyesinde yeni imtiyaz döneminde sahip olacağı akaryakıt ikmal ve depolama tesislerinin inşası ve işletilmesi haklarının Potas’a devredilmesine ilişkindir. Kararda, işlemin “jet yakıtı depolama ve ikmal hizmetleri” ve “jet yakıtları satış” pazarlarında yaratabileceği yatay ve dikey etkiler detaylı olarak incelenmiştir. İlgili işlem kapsamında alt pazar olan akaryakıt satışı pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin, Potas tarafından işletilen akaryakıt depolarını kullanmaları nedeniyle söz konusu girdiyi temin etmek için tek seçeneklerinin Potas olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede, akaryakıt şirketlerinin Potas tarafından sunulan girdiye bağımlı konumda olmaları nedeniyle mevcut işlemin olası bir girdi kısıtlaması yaratıp yaratmadığı değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere, girdi kısıtlaması yoluyla rekabet karşıtı sonucun doğup doğmayacağı değerlendirilirken söz konusu girdinin; alt pazardaki ürün bakımından önemli bir girdi olup olmadığı, önemli bir maliyet kalemi oluşturup oluşturmadığı, birleşme sonrası oluşacak dikey bütünleşik teşebbüsün üst pazarda belli bir pazar gücüne sahip bulunup bulunmadığı, birleşik teşebbüs haricindeki bağımsız girdi sağlayıcılarının etkinlik seviyesinin düşük olup olmadığı gibi hususlar ele alınmaktadır. Bu kapsamda, rakip akaryakıt şirketlerinin depolama tesislerine erişiminin engellenmesinin veya maliyetlerinin artırılarak bu teşebbüsler aleyhinde rekabetçi dezavantaj oluşturulmasının, işlem kapsamında ortaya çıkan temel rekabetçi endişeyi oluşturduğu ifade edilmektedir.

Bu bağlamda, özetle, taraflarca sunulan aşağıdaki taahhütler Kurul tarafından yeterli görülmüş ve işleme izin verilmiştir:

- ▶ Depolama, satış ve ikmal faaliyetlerine ilişkin açık erişim sağlamaya yönelik düzenlemeler,
- ▶ Teşebbüsler arası ayrımcılık yapılmayacağına dair sözleşme hükümleri,
- ▶ Depolama tarifesinin nasıl belirleneceği ve en çok ne kadar artırılacağına dair sözleşme hükümleri.

2010/4 sayılı Tebliğ’de yakın zamanda yapılan bir diğer önemli değişiklik teknoloji teşebbüslerini bildirim eşiklerinin bir bölümünden muaf tutan düzenlemeydi. Türkiye’de faaliyet gösteren veya ar-ge faaliyeti olan ya da Türkiye’deki kullanıcılara hizmet sunan teknoloji teşebbüslerinin devralınmasına ilişkin işlemlerde 250.000.000 TL eşiği aranmıyor. Tebliğ’de “teknoloji teşebbüsleri” dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji, tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren teşebbüsleri veya bunlara ilişkin varlıkları olarak tanımlandı. Bu yıl yayımlanan birkaç kararda aşağıda sayılan faaliyetlerde bulunan teşebbüsler teknoloji teşebbüsü sayılmış⁴ ve uygulama için yol gösterici olmuştur⁵:

- ▶ Çoklu kanal satış yönetimi, iş ortağı yönetimi, mobil ekip yönetimi, depo ve üretim yönetimi, sahadan veri toplama, tedarik yönetimi gibi konularda yazılım hizmeti⁶,
- ▶ Halka açık toplantı, etkinlik ve konuk ağırlama teknolojisi sağlayıcılığı hizmetleri⁷, e bulut tabanlı yazılım ile stok ve fiyat optimizasyon çözümleri⁸
- ▶ Çevrim içi ev ödevi ve çalışma yardımı (homework and study help, HSH) araçları sağlayıcılığı⁹,
- ▶ Güvenlik, bilişim teknolojileri (BT) operasyonları, uygulama tedariki, yönetim, modernizasyon ve analitik kategorilerinde ürünler sunulması¹⁰, bulut hizmetleri¹¹
- ▶ Omurga implant cihazları ve özelleşmiş ortopedik implant cihazları¹², gastrointestinal uygulamalar için endoskopik cihazların geliştirilmesi¹³, nadir hastalıklara sahip hastaların hayatlarının iyileştirilmesi için biyofarmasötik hizmetleri¹⁴.

³ Fraport/Potas, 23-22/426-142 sayılı karar

⁴ Araç iade alma, stoklama, yıkama, iade ve satış ekspertizi sunmak, araçların kendi çevrim içi ihale platformunda ve/veya çevrim içi perakende sitesinde satışını sağlamak alanlarında faaliyet gösteren teşebbüs üzerinde ortak kontrol kurulmasını konu edinen işlemin, teknoloji teşebbüsü değerlendirmesi yapılmadan genel eşikleri aşması nedeniyle incelemeye tabi tutulması da dikkat çekmektedir (Hedef/Otonet, 23-14/233-76 sayılı karar).

⁵ İlgili kararlarda yerellik koşuluna vurgu genel olarak ciro elde edilmesi üzerinden yapılmıştır.

⁶ Turk Para/Univera, 23-23/431-145 sayılı karar.

⁷ Blackstone/Cvent 23-20/380-131 sayılı karar.

⁸ Invent/EBRD, 22-51/744-308 sayılı karar; Oplod/Espro, 22-35/543-219 sayılı karar..

⁹ Google/Photomath, 23-19/354-121 sayılı karar. Benzer nitelikli, ancak genel eşikleri aştığı için tanım yapılmayan bir diğer karar için bkz. Google/Breezometer, 22-41/598-249 sayılı karar

¹⁰ Bidco/Micro, 22-51/745-309 sayılı karar. Benzer nitelikli, ancak genel eşikleri aştığı için tanım yapılmayan bir diğer karar için bkz. Sanko/TechData, 22-29/468-188 sayılı karar

¹¹ Makronet/Softline, 22-50/733-305 sayılı karar

¹² Globus/Nuvasive, 23-19/362-124 sayılı karar.

¹³ Apollo/BSC, 23-09/138-40 sayılı karar

¹⁴ Chiesi/AMRYT, 23-14/240-78 sayılı karar. Diğer farmakolojik faaliyetler için Astellatis/Sandoz, 23-10/150-45 sayılı karar; Immucon/Werfen, 22-56/874-360 sayılı karar, Alvogen/Letterone, 23-12/184-60 sayılı karar, Pharmalex/ASB, 22-52/775-319 sayılı karar

- ▶ Çevrim içi medya izleme (medya istihbaratı, sosyal analitik hizmetleri) yazılım/bilişim hizmeti¹⁵,
- ▶ Gübrelerin ithalatı, harmanlanması ve dağıtımına ilişkin tarım kimyasalları faaliyetleri¹⁶,
- ▶ Para transferi yapılabilmesine yönelik dijital finans uygulamaları¹⁷, elektronik para ve ödeme hizmetleri¹⁸,
- ▶ Kabin içi eğlence ve internet hizmeti sağlayıcı sistemleri ve sivil havacılık alanında diğer yazılım sistemlerinin yedek parça da dâhil olmak üzere alt sistemlerinin tasarımı, üretimi, tamiri, bakımı, pazarlaması, satışı ve satış sonrası hizmetleri¹⁹,
- ▶ Masaüstü tabanlı bir yazılım paketi aracılığıyla müşterilerine entegre PDF üretkenliği ve e-imza araçları sağlama faaliyetleri²⁰, elektronik belge yönetimi²¹,
- ▶ Mobil oyunların geliştirilmesi ve yayımlanması²²,
- ▶ Navigasyon ve konum çözümleri, dijital haritalama hizmetleri²³

“Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu” geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen işlemlere ilişkin detaylı bir değerlendirme sunmaktadır. 2023 yılında bildirilen işlem sayısında azalma olduğu görülmektedir. Bu düşüşte, tek nedeni olmamakla birlikte, bildirim eşiklerinde yapılan artışlar rol oynamış olabilir. Bununla birlikte, enflasyonist ekonomik koşulların getirdiği ciro büyümeleri önümüzdeki dönemde bildirim tabi işlemlerin sayısını artırabilir. Keza Türkiye’de sınırlı faaliyeti olup döviz bazlı bilançolara sahip yabancı teşebbüslerin yoğunlaşma işlemleri de daha sık bildirim tabi olabilir, zira ortalama dolar ve avro kurları bu yıl bir önceki yıla göre yaklaşık %45 oranında artmıştır²⁴. Ekonomik konjonktür bir yana bırakılırsa, birleşme ve devralma işlemleri bakımından rekabet hukuku gündeminin önümüzdeki yılda daha hareketli geçmesini umuyoruz.

¹⁵ Meltwater/Marlin/Altör, 23-16/276-95 sayılı karar.

¹⁶ Sabic/EIHL, 23-05/48-18 sayılı karar.

¹⁷ Turan/Birleşik, 22-57/900-370 sayılı karar; Hızlıpara/Re-Pie, 22-54/842-347 sayılı karar

¹⁸ Vepara/Hedef, 22-53/816-335 sayılı karar

¹⁹ THY/Cornea, 23-03/35-15 sayılı karar

²⁰ Alludo/Nitro, 23-01/22-9 sayılı karar

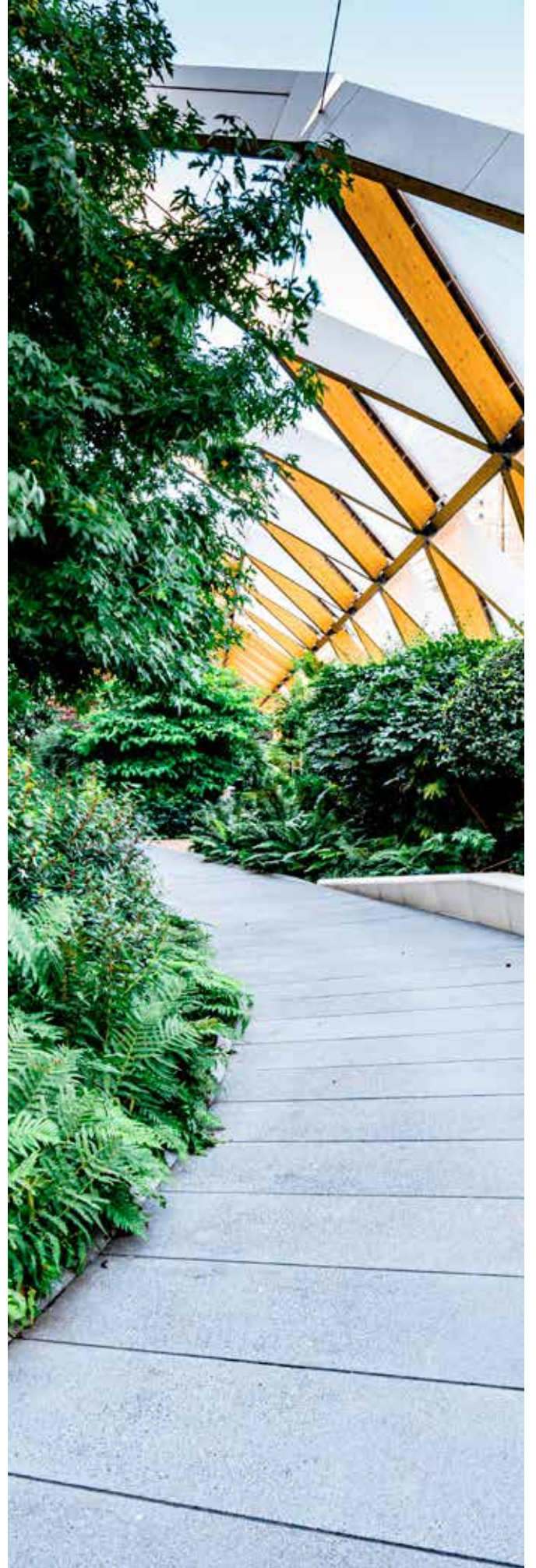
²¹ Iron/Infort, 22-52/788-324 sayılı karar

²² Zen Match/Moon Active, 22-56/881-364 sayılı karar; Ace/Playtika, 22-54/823-336 sayılı karar

²³ Here/MC, 22-53/796-326 sayılı karar

²⁴ Bir teşebbüsün döviz cinsinden hesaplanan yıllık cirosu TL’ye dönüştürülürken, cironun gerçekleştiği mali yıldaki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) döviz alış kuru ortalaması göz önüne alınır. Bu bağlamda, 2022 yılında ortalama dolar ve avro kurları sırasıyla 16,56 ve 17,38 TL tutarındayken 2023 yılında sırasıyla 23,74 ve 25,68 TL olarak gerçekleşmiştir. https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/serieMarket/#collapse_2

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.’ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Taxation of the income acquired through rental revenues and real estate sale in 2023

Taxpayers deriving business profits and independent personal service gains must file tax returns annually, regardless of whether there is income or not. The same does not apply to other taxpayers. For example, individuals who rent or sell their real estate must file tax returns only for the year when rents are collected or the sale is performed.

In this article, we will discuss the taxation of incomes derived in 2023 from residential property or offices outside of the scope of commercial activity, under two main titles (rental income and gains on sales).

I. Taxation of rental incomes

A. Rental income from residential property

TL 21,000 of the rental income derived in 2023 from real estate rented as residence is exempt from income tax. Tax returns do not have to be filed; in case an income less than this amount is gained.

However, in cases where a revenue exceeding the exemption limit is gained but not declared or is declared deficiently, the exemption may not be enjoyed. Furthermore, those who are obliged to declare their commercial, agricultural or professional profits with annual tax returns may not benefit from this exemption either.

On the other hand, of those who derive rental income from residential property exceeding the exemption amount of TL 21,000 in 2023, the total gross amount of whose incomes (wages, income from securities, income from real estate and other gains and revenues) exceeds TL 550,000 may not benefit from this exemption either, regardless of their being subject to declaration or not.

In case taxpayers who are entitled to an exemption gain rental income from residential property exceeding the exemption amount in 2023, firstly the exemption amount (TL 21,000) is deducted from the gross revenue, and then the amount which should be taxed (tax base) is calculated by deducting the expenses (actual or lump-sum expenses).

The income tax payable is calculated by applying the tax rates shown in the income tax tariff effective in the year 2023 to this amount.

B. Rental income from offices

In the declaration of rental incomes from offices that are subjected to withholding tax, there is a "declaration limit" determined separately for each year. This limit is TL 150,000 for rental incomes from offices derived in 2023.

Accordingly, if the gross amount of the rental incomes derived in 2023 subjected to withholding tax, is lower than TL 150,000, these incomes do not need to be declared. However, while benchmarking aforementioned declaration limit of TL 150,000, the total amount of other declarable incomes from marketable securities

should be taken into account in addition to the incomes mentioned above.

In case the gross rental income from the office exceeds the declaration limit, the whole income should be declared. The expenses would be deducted from the amount in question using one of the methods of lump-sum expense or actual expense, depending on the income recipient's preference in order to reach the tax base.

The taxes withheld within the year by the tenant may be deducted from the income tax calculated, according to the income tax tariff over the mentioned amount. The rate of withholding in question is 20% and it is made during the payment of rental fee in cash or on account (including advance payments).

On the other hand, we would also like to remind you that over the rent of the real estate rented as an office to taxpayers deriving business profits taxed under the simple procedure, income tax withholding is not applied by these taxpayers. The declaration limit for such rental incomes that are not subject to tax withholding or exemption application is TL 8,400. All office rental incomes exceeding this amount in 2023 (that are not subject to withholding tax) need to be declared.

C. In cases where office and house rental incomes are combined

If rent is received both from a residential property and an office, first of all, whether the house rent will be declared should be checked. Accordingly, if the house rents collected in 2023 by taxpayers in the scope of the exemption exceed TL 21,000, the income exceeding this amount should be declared.

If the total gross amount of the rental income from office that is subjected to withholding and residential rental income exceeding the exemption exceeds the declaration limit of TL 150,000, the office rental income should also be included in this declaration. On the other hand, if the total amount is less than TL 150,000, only residential rental income shall be declared and office rental income shall not be included in this declaration.

In case a tax return is submitted due to rental incomes exceeding the exemption or declaration limit above, one of the methods of lump-sum or actual expense would be selected to calculate the net revenue, depending on the income recipient's preference and tax would be calculated over this amount according to the income tax tariff.

When office rental incomes are declared, taxes withheld throughout the year by the tenant would be deducted from the tax calculated on the tax return.

D. Expenses to be deducted from rental income

Expenses that may be taken into account in the determination of the declared rental income can be determined using two different methods, which are "lump sum expense" and "actual expense" methods. Taxpayers may choose the method they prefer.

1. Lump-sum expense method

In this method, 15% of the rent can be deducted directly as expense.

If the income is partly exempt (for example, TL 21,000 of residential rental incomes is exempt from income tax for the year 2023), the exemption should first be deducted from the rent amount and the 15% lump-sum expense should be deducted from the remaining income.

Since there are no exempt amounts for rents received from offices, 15% of the rent should be deducted as lump-sum expense and the remaining amount should be declared.

It should be taken into account that those who select this method may not revert to the actual expense method before 2 years.

2. Actual expense method

In the actual expense method, expenses that are listed in the article 74 of the Income Tax Law and that must be based on documents are deductible.

However, since TL 21,000 of the revenue is exempt from tax in case of residential rental income, the part of the expenses corresponding only to the taxable gains should be calculated and deducted from the income.

Information regarding expenses deductible in the actual expense method is brought to your attention below:

a. Loan interests

If the real estate acquired with a loan is rented, the interests paid for the loan can be deducted from the rent income derived. As a matter of fact, if the loan interests exceed the rent income, this amount is deemed as surplus expense, which means that this part, which cannot be deducted from the rent income, can be deducted from other incomes declared.

b. 5% of the house purchase price

5% of a real estate purchase price as a residence can be deducted as expense for 5 years as of the year of acquisition. However, if the expense calculated in this way exceeds the rent income derived, the exceeding part may not be deducted from other incomes or carried forward to following years.

c. Rent of houses occupied

Another actual expense item on the other hand is the rent paid by those who rent the houses they own and pay rent for another house they live in. The part of these rents corresponding to the non-exempt gains can be deducted from the revenue in accordance with the actual expense method. However, as explained above, if the expense exceeds the rent income, the exceeding part may not be deducted from other incomes or carried forward to following years.

d. Thermal insulation expenditures

Expenditures intended to ensure thermal insulation and energy saving which provides a feature of increasing the real estate's economical value made by the lessee may be deducted from rental income. On the other hand, in the circumstance that these expenditures exceed the amortization limit (TL 4,400) in a single calendar year, considering them as a cost is also possible.

e. Other actual expenses

Some other actual expense items that can be taken into account in the declaration of rental income, provided that they are related with the real estate rent, are as follows:

- ▶ Lighting, heating, water and elevator expenses,
- ▶ Management expenses,
- ▶ Taxes, duties, fees and goodwill paid along with insurance expenses,
- ▶ Depreciation (2%),
- ▶ Repair and maintenance expenses,
- ▶ Rents and other actual expenses paid by those who lease the property and rights they rent.

II. Real estate sales profits

Gains derived from the sale of the real estate purchased, outside of the scope of the commercial activity by real persons, are deemed as "capital gains". Under normal circumstances, these gains are subject to income tax, but income tax shall not be paid regardless of the amount of the income, in case of sale of real estate that is acquired through inheritance or donation.

A. Time of retention and its effect on taxation

In order not to pay taxes over the income in case of sale of real estate acquired through means other than inheritance or donation (acquired, constructed, etc.), the real estate must have been retained for at least 5 years. In other words, in case the real estate is sold after being retained for less than 5 years, income tax must be paid over the gains derived in principle. The five-year period is calculated in days.

B. Indexation

The effect of inflation can be eliminated during the calculation of the gains that are generated from real estate sold before expiration of the five-year period and that must be declared. This is briefly called as "indexation". The Turkish Statistical Institute (TSI) announces the domestic producer's price indexes (D-PPI) used in the calculation of the inflation of the previous month, at the beginning of each month. These D-PPIs must be used in the indexation relating to real estate sold in 2023.

The rate of increase between the index of the month prior to the month when the real estate is sold and the index of the month prior to the month it is purchased is calculated.

A new cost price is determined by increasing the purchase price at this rate. The amount remaining after deducting the expenses, if any, from the difference between the new cost price and the sales price calculated in this way is deemed as net profit. However, the index difference must be more than 10% in order to benefit from this implementation. Otherwise, the profit must be calculated by deducting the initial purchase price and expenses from the sales price.

C. Exemption implementation

TL 55,000 (for 2023) of the gains generated from the sale of a real estate in 5 years is exempted from income tax. Tax return shall not be submitted and therefore tax shall not be paid, in case the gains calculated after indexation, if indexation is possible, or the difference between the sales and purchase price, if indexation is not possible, is less than TL 55,000.

If gains exceeding this amount are generated, the exceeding part should be declared with an income tax return and the related tax should be paid.

III. Tax rate, declaration and payment

A. Income tax rate

Income tax on the tax returns to be submitted in March 2024 for the non-wage income (security income, rental income, commercial earnings, self-employment) derived in 2023 will be calculated in line with the below tariff:

Income bracket	Tax rate (%)
Up to TRL 70,000	15
For TRL 150,000; for the first TRL 70,000, TRL 10,500, for above	20
For TRL 370,000; for the first TRL 150,000, TRL 26,500, for above	27
For TRL 1,900,000; for the first TRL 370,000, TRL 85,900, for above	35
For more than TRL 1,900,000, for TRL 1,900,000, TRL 621,400, for above	40

B. Time of declaration

Real persons must declare the rental income they derive or the gains they generate from the sales of real estate, with an annual income tax return until the end of March in the following year.

Accordingly, the relevant income derived in 2023 should be declared by Monday, 1 April 2024 starting from 1 March 2024.

C. Method of filing the tax return

The annual income tax return for rent incomes or real estate sales profit can be filed manually by going to the tax office. These tax returns may be sent by mail as well.

The tax return for the concerning income may also be submitted electronically via the "Ready Declaration System" implemented since 1 March 2016.

Accordingly, income taxpayers whose incomes are comprised only of salary, rent income, income from securities and other gains and revenues or several or all of these items may submit their declarations pertaining to such incomes through the "Prepared Declaration System" which is prepared in advance by the Revenue Administration and then submitted to the approval of taxpayers.

Taxpayers may log in the system via the Administration's website (www.gib.gov.tr) by replying to the security questions or by using their Internet Tax Office passwords.

D. Payment time of the tax

The income tax calculated on the tax return must be paid in two equal installments, the first one by the end of March and the second one by the end of July.

Accordingly, the first and second installments of the income tax calculated on incomes declared for 2023 must be paid:

- ▶ By Monday, 1 April 2024
- ▶ By Wednesday, 31 July 2024 respectively.

"Mergers and Acquisitions Overview Report" for 2023 has been published

"Mergers and Acquisitions Overview Report" (Report) regarding transactions of previous year has been published on website of Turkish Competition Authority (Administration). The report inclusively presents statistical data of 2023 transactions and their respective comparisons with previous years.

As it is known, notification thresholds were updated approximately up to eight times in May 2022 and afterwards, number of examined transactions has been decreased to 245 from 309. In 2023, this number is realized as 217 with a decrease at a rate of 12%. In this respect, although of course it is not the mere reason, it can be stated that the objective of reducing the workload in terms of transactions subject to notification has been achieved to some extent with the updates made in the thresholds. It can also be stated that this number is close to the average number of last decade (219).

Other developments come to the fore in terms of merger and acquisition transactions in 2023

The penalty imposed to Elon Musk can undoubtedly be considered one of the most striking decisions on the merger and acquisition agenda of 2023. Since Elon Musk took over Twitter without the permission of the Administration, it was decided to impose an administrative fine on Elon Musk, who is the transferee, in the amount of one thousandth of the gross income obtained in Türkiye for 2022¹.

The Fraport/Potas decision² taken last year also attracts attention because it is a conditionally permitted transaction. The relevant transaction relates to the transfer of the construction and operation rights of the fuel supply and storage facilities that Fraport TAV will have within Antalya Airport during the new concession period to Potas. In this context, in summary, the following commitments presented by the parties were deemed sufficient by the Administration and the transaction was permitted:

- ▶ Regulations to provide open access to storage, sales and supply activities,
- ▶ Contract provisions stating that there will be no discrimination between enterprises,
- ▶ Contract provisions regarding how the storage tariff will be determined and the maximum amount it can be increased.

Another important amendment made in the Communiqué No. 2010/4 recently was the regulation that exempted technology enterprises from certain notification thresholds. A threshold of 250.000.000 TRY is not sought for the acquisition of technology enterprises operating in Türkiye or having R&D activities or providing services to users in Türkiye. In the Communiqué, such "technology undertakings" have been defined as undertakings or related assets operating in the fields of digital platforms, software and game software, financial technologies, biotechnology, pharmacology, agrochemicals and health technologies.

The "Merger and Acquisition Overview Report" provides a detailed evaluation of the transactions carried out last year. There appears to be a decrease in the number of transactions reported in 2023. Although not the only reason for this decrease, increases in notification thresholds may have played a role. However, turnover growth introduced by inflationary economic conditions may increase the number of transactions subject to notification in the upcoming period. Likewise, concentration transactions of foreign undertakings with limited operations in Türkiye and with foreign exchange-based balance sheets may also be subject to more frequent reporting, as average dollar and euro exchange rates nearly increased at a ratio of 45% this year compared to previous period³. Leaving the economic conjuncture aside, we hope that competition law agenda shall be more dynamic during next year in terms of mergers and acquisitions transactions.

¹ Musk/Twitter; Decision numbered 23-12/197-66.

² Fraport/Potas, Decision numbered 23-22/426-142

³ While converting the annual turnover of an enterprise calculated in foreign currency into >TRY, the average foreign exchange buying rate of the Central Bank of the Republic of Türkiye (CBRT) in the fiscal year in which the turnover occurs is taken into account. In this context, while the average dollar and euro exchange rates were 16.56 and 17.38 TRY respectively in 2022, they were realized as 23.74 and 25.68 TRY respectively in 2023.

https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?evds/serieMarket/#collapse_2

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Ocak ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen başlıca gelişmelerden biri geri kazanım katılım payı tutarlarının belirlenmesi ile bazı GTİP'lerde sınıflandırılan eşyaya uygulanacak ilave gümrük vergisi ve gümrük vergisi oranlarının artırılması, bazılarında ise oranların düşürülmesidir.

72'nci fasılda bazı GTİP numaralarında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranlarının artırıldığına, bazılarında ise düşürüldüğü veya sıfırlandığına, 90'ıncı fasılda yer alan bazı GTİP numaralarında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranlarının artırıldığına, 85'inci fasılda yer alan 8529.90.20.00.00 GTİP numarasında ise sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranının düşürüldüğüne ilişkin Tebliğ yayımlanmıştır.

Yukarıda bahsi geçen konular ve ocak ayı içerisinde yapılan diğer değişikliklere ilişkin detayları ile öne çıkan gümrük ve uluslararası ticaret konularını aşağıda bulabilirsiniz.

1- 01.01.2024 tarihinden itibaren uygulanacak geri kazanım katılım payı tutarları belirlendi.

29 Aralık 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2024/1 sayılı Tebliğ ile, 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanacak GEKAP tutarları belirlenmiştir.

Buna göre, 2024 yılında uygulanacak GEKAP tutarları ile 1 Ağustos 2023 - 31 Aralık 2023 tarihleri arasında uygulanan tutarlar karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ürün Cinsi	GEKAP tutarı (01.08.2023-31.12.2023)	GEKAP tutarı (01.01.2024-31.12.2024)
Plastik poşet (Plastik alışveriş torbaları)	38,5 kr./adet	60 kr./adet
Lastik (Binek araç)	12 TL/adet	19 TL/adet
Lastik (Otobüs, kamyon, kamyonet, yükleyici ve kazıcı lastikleri ve diğerleri)	25,8 TL/adet	40 TL/adet
Lastik (İş makinası lastikleri)	64 TL/adet	100 TL/adet
Dolgu lastikler	30 TL/adet	47 TL/adet
Akümülatör (Kurşun asitli olanlar)	120 kr./kg	190 kr./kg
Akümülatör (Nikel kadmiyumlu olanlar)	300 kr./ kg	470 kr./ kg
Akümülatör (Diğerleri)	30 kr./kg	47 kr./kg
Çinko karbon piller	12 TL/kg	19 TL/kg
Alkali silindirik piller	12 TL/kg	19 TL/kg
Alkali düğme piller	19 TL/kg	30 TL/kg
Düğme piller çinko-hava ve gümüş oksitli	64 TL/kg	100 TL/kg
Lityum düğme piller	64 TL/kg	100 TL/kg
Lityum silindirik şarjlı ve primer pil çeşitleri (Araç bataryaları hariç)	30 TL/kg	47 TL/kg
Otomotiv pilleri (Kurşun içerenler hariç)	92 TL/kg	140 TL/kg
Lityum içeren araç bataryaları	92 TL/kg	140 TL/kg
Diğer şarjlı piller	30 TL/kg	47 TL/kg
Madeni yağ	300 kr./kg	470 kr./kg
Bitkisel yağ	64 kr./kg	100 kr./kg
Elektrikli ve elektronik eşya: Televizyon/Monitör	120 kr./kg	190 kr./kg
Elektrikli ve elektronik eşya: Bilişim telekomünikasyon ekipmanları (Televizyon ve monitörler hariç)	120 kr./kg	190 kr./kg
Elektrikli ve elektronik eşya: Aydınlatma ekipmanları	64 kr./adet	100 kr./adet
Elektrikli ve elektronik eşya: Küçük ev aletleri ve diğerleri	120 kr./kg	190 kr./kg
Elektrikli ve elektronik eşya: Beyaz eşyalar (Buzdolabı/Soğutucular/İklimlendirme cihazları hariç)	160 kr./kg	250 kr./kg
Elektrikli ve elektronik eşya: Buzdolabı/Soğutucular/İklimlendirme cihazları	190 kr./kg	300 kr./kg
İlaç	6,4 kr./kutu veya şişe	10 kr./kutu veya şişe

Ürün Cinsi	GEKAP tutarı (01.08.2023-31.12.2023)		GEKAP tutarı (01.01.2024-31.12.2024)	
	Kg Başına Alınan Tutar (kr.)	Adet Başına Alınan Tutar (kr.)	Kg Başına Alınacak Tutar (kr.)	Adet Başına Alınacak Tutar (kr.)
PLASTİK AMBALAJ				
İçecek Ambalajları (Adet)				
0,33 litreye kadar		3,84		6
0,3301-0,75 litre arası		7,2		11
0,7501-1,5 litre arası		11,4		18
1,501 litre üzeri		15,48		24
Diğerleri (Poşet Hariç) (kg)	258		400	
METAL AMBALAJ				
İçecek Ambalajları (Adet)		11,4		18
Diğerleri (kg)	300		470	
KOMPOZİT AMBALAJ				
Kâğıt-Karton Ağırlıklı Kompozit İçecek Ambalajları (Adet)				
0,25 litreye kadar		3,84		6
0,2501-0,5 litre arası		7,2		11
0,501 litre üzeri		15,48		24
Diğerleri (kg)	300		470	
KAĞIT KARTON AMBALAJ (kg)	120		190	
CAM AMBALAJ				
İçecek Ambalajları (Adet)				
0,25 litreye kadar		3,84		6
0,2501-0,5 litre arası		7,2		11
0,501-1 litre arası		11,4		18
1,01-5 litre arası		18		28
5,01 litre üzeri		38,4		60
Diğerleri (kg)	120		190	
AHŞAP AMBALAJ				
AHŞAP AMBALAJ (Adet)		64		100

2- 2024 yılında uygulanacak İthalat Rejimi Kararı yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

31 Aralık 2023 tarihli ve 32416 sayılı 3'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 8043 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kararla, mer'i İthalat Rejimi Kararı ekinde yer alan kısaltmalar, listeler ve ekler değiştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı'na ekli Karar incelendiğinde, 2023 yılında uygulanan ithalat rejimi kararının genel çerçevesinin 2024 yılı için de büyük ölçüde korunduğu görülmektedir. Mevut değişiklikler kapsamında, gümrük vergi oranları incelendiğinde;

- ▶ 72'nci fasıldaki 21 GTİP numarasında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranlarının %4 ile %25 arasında değişen oranlarda arttırıldığı;
- ▶ Yine 72'nci fasıldaki 33 GTİP numarasında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranlarının %2 ile %20 arasında değişen oranlarda düşürüldüğü veya sıfırlandığı;
- ▶ 8529.90.20.00.00 GTİP numarasında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranının %3'ten %0 düşürüldüğü;
- ▶ 90'ıncı fasılda yer alan 4 GTİP numarasında sınıflandırılan eşyanın gümrük vergisi oranlarının %1 veya %1,7 oranında arttırıldığı;

görülmektedir.

3- 2024 yılında uygulanacak ilave gümrük vergisi oranları belirlenmiştir.

8044 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 31 Aralık 2023 tarihli 3'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yayımlanan bu Karar kapsamında 31.12.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 31.12.2020 tarihli ve 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar'da değişiklikler yapılmıştır.

Karar'ın "Kapsam ve uygulama esasları" başlıklı 2'nci maddesinin üçüncü fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir:

"(3) Her halükarda hesaplanan toplam vergi oranının (İthalat Rejimi Kararına ekli II ve III sayılı listelerde yer alan gümrük vergisi ile bu Karar kapsamında alınacak ilave gümrük vergisi toplamı) 14.05.1964 tarihli ve 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunda gösterilen hadlerin 50'ye kadar yükseltilmiş ya da %50 artırılmış düzeyini aşamaz. Aşması durumunda 474 sayılı Kanunda gösterilen hadlerin 50'ye kadar yükseltilmiş ya da %50 artırılmış düzeyinden daha fazla olan uygulanır."

Bu son düzenleme ile, ithalinde İGV tahsil edilecek eşyayı gösteren listeler de değiştirilmiştir. Yapılan bu değişiklikler incelendiğinde; bazı GTİP'lerde sınıflandırılan eşyaya uygulanacak ilave gümrük vergisi oranlarının artırıldığı, kimi GTİP'lere ilişkin oranların ise düşürüldüğü görülmüştür.

Ayrıca listede, ilk kez İlave Gümrük Vergisi uygulanan GTİP'ler olduğu gibi tekrardan İGV uygulanan GTİP'ler de mevcuttur. Buna ek olarak, bazı GTİP'ler korelasyona uğramıştır.

Yayımlanan bu Karar kapsamında İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar'ın eklerinde yapılan değişikliklere ilişkin geçiş sürecini düzenleyen geçici madde 1'e göre Karar'ın eklerinde yapılan değişikliğe bağlı olarak ilave gümrük vergisi ihdas edilen veya artırılan eşyanın ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin, bu Karar'ın yayımı tarihini takip eden en geç otuzuncu gün (en geç 30.01.2024 tarihinde - bu tarih dahil) tescil edildiği takdirde 01.01.2024 tarihinden önceki ilave gümrük vergisi oranları uygulanacaktır.

4- 2024 yılında uygulanacak Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi yayımlanmıştır.

31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı 5'inci mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ ve eklerinde değişiklik yapılarak 2024 yılında uygulanacak Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi belirlenmiştir.

Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ'in "Asgari ücret tarifesine ilişkin uygulama esasları" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Onaylanmış Kişi Statü Belgesi, Onaylanmış İhracatçı Yetkisi ve/veya" ibaresi yürürlükten kaldırılmış olup aynı fıkranın (ç) bendinde yer alan "29.390" ibaresi "44.085" olarak değiştirilmiştir. Ayrıca, aynı maddeye şu fıkra eklenmiştir:

"(2) Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesi, resmî kurumların çalışma saatleri içerisinde verilen hizmetler için belirlenmiştir."

Gümrük Müşavirliği ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesinde yapılan değişiklikler özetle şöyledir:

- ▶ Onaylanmış Kişi Statü Belgesi veya Onaylanmış İhracatçı Yetkisine sahip firmaların ihracat işlemleri için Asgari Ücret Tarifesindeki ücretlerde %25 oranında indirim uygulanabileceği yönündeki düzenlemeye son verilmiştir.
- ▶ 2024 Yılı Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesinde yer alan hizmet kalemlerinin asgari tutarları 2023 yılına nazaran yaklaşık %50 oranında arttırılmıştır.
- ▶ Geçmiş yıllardan farklı olarak, 2024 yılında 10'dan fazla kalemi ihtiva eden gümrük beyannamelerinde on birinci ve sonraki her bir kalem için ilave hizmet bedeli alınması öngörülmüştür. Buna göre,
 - ▶ İhracat beyannamesinin ondan fazla kalemden oluşması halinde, on birinci ve sonraki her bir kalem için 30 TL,
 - ▶ İthalat beyannamesinin ondan fazla kalemden oluşması halinde, on birinci ve sonraki her bir kalem için 40 TL, ilave hizmet bedeli ödenecektir.
- ▶ İTH-13 kodlu hizmet kalemi kapsamında, tarifedeki asgari tutarların uygulanacağı CIF kıymet aralığı 2023 yılında 0-25.000 USD şeklinde iken, bu aralık 2024 yılında 0-20.000 USD şeklinde uygulanacaktır.
- ▶ 2023 yılında İTH-13 hizmet kodu kapsamındaki toplam müşavirlik ücretinin 29.390 TL'yi aşması halinde, aşan kısma ait tutarın tarafların anlaşmasıyla belirleneceği düzenlenmiş idi. Bu tutar 2024 yılı için 44.085 TL şeklinde uygulanacaktır.
- ▶ 2024 Yılı Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Asgari Ücret Tarifesinde yer alan hizmet kalemlerinin asgari tutarları 2023 yılına nazaran yaklaşık %50 oranında arttırılmış olmakla birlikte, asgari tarifenin yapısında da birtakım değişiklikler mevcuttur.

5- Gazlı fırın ve ocaklarda kullanılan ateşleyiciler için yürürlükte olan dampinge karşı kesin önlemin uygulanmasına devam edilmesine karar verilmiştir.

19.06.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2018/22 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olup 9613.80.00.11 gümrük tarife istatistik pozisyonunda sınıflandırılan "ateşleyiciler (yalnız gazlı fırın ve ocaklarda ateşleme sistemi olarak kullanılanlar)" tanıma haiz eşyanın ithalatında CIF bedelinin %24,55'i oranında dampinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuş idi.

Belirtilen eşyanın ithalatına ilişkin mevcut önlemin yürürlükten kalkacağı 4/8/2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2022/22 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile duyurulmuş; yerli üreticilerin başvurusu üzerine, 11.05.2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/18 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile nihai İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile nihai gözden geçirme soruşturması açılmasına karar verilmiştir.

Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması neticesinde bahse konu önlemin yürürlükten kalkması durumunda dampingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu saptanmış olup 31.12.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/37 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile, aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olup 9613.80.00.00.11 gümrük tarife istatistik pozisyonunda sınıflandırılan “ateşleyiciler (yalnız gazlı fırın ve ocaklarda ateşleme sistemi olarak kullanılanlar)” tanıma haiz eşyanın ithalatında CIF bedelinin %24,55’i oranında dampinge karşı kesin önlemin uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir.

GTİP	Eşya tanımı	Menşe ülke	Firma unvanı	Damping karşı önlem (CIF %)
9613.80.00.00.11	Ateşleyiciler (yalnız gazlı fırın ve ocaklarda ateşleme sistemi olarak kullanılanlar)	Çin Halk Cumhuriyeti	Tüm firmalar	%24,55

6- Filmaşın ithalatında uygulanacak geçici korunma önlemine ilişkin usul ve esasları belirten Cumhurbaşkanlığı Kararı yürürlüğe konulmuştur.

31.12.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 30.12.2023 tarihli ve 8041 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Filmaşın İthalatında Geçici Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar yürürlüğe konulmuştur.

Bu Karar, 03.11.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/6 sayılı İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ ile 72.13 veya 72.27 tarife pozisyonlarındaki 33 farklı gümrük tarife istatistik pozisyonunda sınıflandırılan “demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)” ve “diğer alaşımlı çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)” tanımlı eşyanın ithalatındaki artışın yerli üretim dalı üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturduğuna dair açılan soruşturma sonucunda alınan geçici korunma önlemine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

Bu Karar uyarınca, Karar’ın Ek-1’inde belirtilen ve 72.13 veya 72.27 tarife pozisyonlarında yer alan 33 farklı gümrük tarife istatistik pozisyonunda sınıflandırılan eşyanın ithalatında geçici korunma önlemi olarak 200 gün süreyle ton başına 175 ABD Doları tutarında ek mali yükümlülük uygulanacak ve bu yükümlülük tutarı gümrük mevzuatı kapsamında teminata bağlanacaktır.

Yapılan soruşturma sonucunda korunma önleminin geçici korunma önleminde daha düşük belirlenmesi halinde aradaki farka ilişkin teminat tutarı ilgililere iade edilir. Korunma önleminin geçici korunma önleminde daha yüksek olması halinde ise oluşan fark tahsil edilmez.

Soruşturma sonucunda korunma önlemi alınmasına gerek olmadığına karar verilmesi halinde, geçici korunma önlemi yürürlükten kaldırılır. Bu durumda, gümrük idarelerince teminata bağlanan tutar, gümrük mevzuatının teminata bağlanan vergilerden geri verilmesine ilişkin hükümleri dahilinde ilgililere iade edilir.

7- Anne ve bebek ürünlerinin ithali, ürün güvenliği denetimine tabi tutulacaktır.

31.12.2023 tarihli 4’üncü mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Anne ve Bebek Ürünlerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/2) uyarınca, Tebliğ’in 1 no.lu ekindeki yönetmelikler ve standartlar kapsamında olup Tebliğ’in 2/A veya 2/B no.lu eklerinde yer alan eşyanın ithali uygunluk denetimine tabi tutulacaktır.

Bu Tebliğ kapsamı ürünleri ithal etmek isteyen firmaların, 29.12.2011 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53) çerçevesinde TAREKS’te tanımlanması ve firma adına TAREKS’te işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmiş olması gerekir.

Kullanıcı, Ticaret Bakanlığı internet sayfasının “E-işlemler” kısmında yer alan “Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması” bölümünü veya e-Devlet kapısını kullanarak TAREKS üzerinden başvurusunu yapar.

TAREKS başvurusu esnasında gümrük belgelerinden eşyanın durumuna uygun olan biri veya birkaçı ile eşyaya ilişkin fatura veya proforma fatura sisteme yüklenir.

Fiili denetime yönlendirilecek ürünler, kullanıcıların TAREKS üzerinden beyan ettiği bilgiler çerçevesinde, risk analizine göre belirlenir.

Fiili denetime yönlendirilen ürünler için test raporu ve ithal edilmek istenen ürüne ait fotoğraflar ile Oyuncak Güvenliği Yönetmeliği kapsamındaki ürünler için ayrıca AB Uygunluk Beyanı, başvuru günü dâhil yirmi iş günü içerisinde elektronik ortamda TAREKS’e yüklenir ve TAREKS’te talep edilmesi halinde sistem tarafından ilave süre verilir. İlgili belgelerin sisteme süresi içerisinde yüklenmemesi halinde başvuru olumsuz olarak sonuçlanır.

Tebliğ kapsamındaki denetimler Gümrük Yönetmeliği’nin 181’inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır.

Muafiyet ve istisnalar:

- ▶ A.TR Dolaşım Belgeli olduğu kullanıcı tarafından TAREKS’te beyan edilen ürünler için ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.
- ▶ Risk analizine göre yapılacak değerlendirme sonucunda, A.TR Dolaşım Belgesi ile ithal edilen ürünlerin de fiili denetime yönlendirilmesi mümkündür.
- ▶ Geri gelen eşya için TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, Tebliğ’de belirtilen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.
- ▶ 2009/15481 sayılı Karar kapsamında gümrük vergilerinden muaf ithal edilen eşyanın ithalatında TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, Tebliğ’de belirtilen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

8- Karayolu dışında kullanılan hareketli makinaların ithali, ürün güvenliği denetimine tabi tutulacaktır.

31.12.2023 tarihli 4'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2024/2) uyarınca, Tebliğ'in 1 no.lu ekindeki yönetmelikler kapsamında olup Tebliğ'in 2 no.lu ekinde yer alan eşyanın ithali, uygunluk denetimine tabi tutulacaktır.

Bu Tebliğ kapsamı ürünleri ithal etmek isteyen firmaların, 29.12.2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2011/53) çerçevesinde TAREKS'te tanımlanması ve firma adına TAREKS'te işlem yapacak en az bir kullanıcının yetkilendirilmesi gerekir.

Bu Tebliğ kapsamındaki ürünleri ithal etmek isteyen firmaların, İthalat Denetim Ön İzni almış olmaları gerekir.

İthalat Denetim Ön İzni başvurusu, kullanıcı tarafından Ticaret Bakanlığı internet sayfasındaki "E-İşlemler" kısmında yer alan "Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması" bölümü kullanılarak TAREKS üzerinden yapılır. Başvuru için, firma ekranında "Denetim Başvurusu" başlığı altındaki "Ön İzin" alt başlığından "Yeni Başvuru" kutucuğu altındaki "Ürün Grubu Bazında Başvuru" seçeneği ile birlikte alınmak istenen ön izin belgesinin (İthalat Denetim Ön İzni) işaretlenmesi yeterlidir.

İthalat Denetim Ön İzni başvurusu esnasında aşağıdaki belgeler TAREKS'e yüklenir:

1. Fatura veya proforma fatura,
2. AB Uygunluk Beyanı (Ticaret Müşaviri/Ataşesi Onaylı)- Türkçe tercümesinin onaylı örneği ile birlikte,
3. Tip Onay Belgesi (Ticaret Müşaviri/Ataşesi Onaylı)- Türkçe tercümesinin onaylı örneği ile birlikte,
4. İthal edilmek istenen ürüne ait fotoğraflar.

Bununla beraber yukarıda belirtilen 1 ila 3 numaralı belgeler ürünün gümrük bölgesine ulaşmasını müteakip denetim birimine iletilir ve başvurular sonuçlandırılır.

Kullanıcı, Ticaret Bakanlığı internet sayfasının "E-İşlemler" kısmında yer alan "Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) Uygulaması" bölümünü veya e-Devlet kapısını kullanarak TAREKS üzerinden ithal partisine ilişkin bilgi ve gümrük belgesini yükleyerek başvurusunu yapar.

Başvuru üzerine, TAREKS tarafından firmaya, ilgili denetim birimi nezdindeki işlemlerini takip edebilmesi amacıyla bir başvuru numarası verilir.

Fiili denetime yönlendirilecek ürünler, kullanıcıların TAREKS üzerinden beyan ettiği bilgiler çerçevesinde, risk analizine göre belirlenir. Fiili denetime yönlendirilen ürünler için yukarıda sayılan belgeler ile ürüne ilişkin gümrük belgeleri, başvuru günü dâhil yirmi iş günü içerisinde elektronik ortamda TAREKS'e yüklenir ve TAREKS'te talep edilmesi halinde sistem tarafından ilave süre verilir. İlgili belgelerin sisteme süresi içerisinde yüklenmemesi halinde başvuru olumsuz olarak sonuçlanır.

Tebliğ kapsamındaki denetimler Gümrük Yönetmeliği'nin 181'inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılır.

Muafiyet ve istisnalar:

- ▶ A.TR Dolaşım Belgesi olduğu kullanıcı tarafından TAREKS'te beyan edilen ürünler için ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulur.
- ▶ Risk analizine göre yapılacak değerlendirme sonucunda, A.TR Dolaşım Belgesi ile ithal edilen ürünlerin de fiili denetime yönlendirilmesi mümkündür.
- ▶ Geri gelen eşya için TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, Tebliğ'de belirtilen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.
- ▶ 2009/15481 sayılı Karar kapsamında gümrük vergilerinden muaf ithal edilen eşyanın ithalatında TAREKS üzerinden başvuru yapılmaz, Tebliğ'de belirtilen 23 haneli TAREKS referans numarası, gümrük beyannamesinin 44 numaralı hanesine kaydedilir.

9- Gümrük Yönetmeliği'nin muhtelif maddelerinde değişiklik yapıldı.

09.01.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile Gümrük Yönetmeliği'nin muhtelif maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu değişiklikler özetle şu şekildedir:

- ▶ "Onaylanmış kişi statüsü verilebilecek kişiler" kenar başlıklı 22'nci maddesine yeni bir fıkra eklenmiş olup bu fıkraya göre, yetkilendirilmiş yükümlü statüsü tanınan bir şirketin, malvarlığının bir veya birden fazla bölümünü yeni kurulacak bir şirkete kısmi veya tam bölünme suretiyle devredilmesi halinde, idaresi ve murakabesi ve/veya sermayesi bakımından bölünen şirketle yeni kurulan şirket arasında vasıtalı veya vasıtasız şirket ilişkisi bulunması koşuluyla, devralan tüzel kişiliğin yapacağı onaylanmış kişi statü belgesi başvurusunda en az iki yıldır fiilen faaliyette bulunma koşulu aranmayacaktır.
- ▶ Eşyanın gümrük kıymetine ilave edilecek unsurları düzenleyen 51'inci maddesinde, eşyanın teslim yerine kadar alınan posta ücretleriyle beraber kargo ücretlerinin de gümrük kıymetine dahil edileceği yönünde düzenleme yapılmıştır.
- ▶ Eşyanın teslimine kadar beyannamede düzeltme yapılmasını düzenleyen 121'inci maddenin 2'nci fıkrasının son cümlesinde bulunan "ve herhangi bir cezai işlem uygulanmaz" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.
- ▶ Gümrük Yönetmeliği'nin "Ulusal transit rejiminde serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılık" başlıklı 239'uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek, ulusal transit rejimi altında taşınan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, varış gümrük idaresince yapılan muayene sonucunda beyana göre sırasıyla eksik çıkması veya fazla çıkması halleri düzenlenmiştir. Bahse konu fıkralarda yer alan "yapılan muayenesi sonucunda" ibareleri "yapılan kontrol ve muayenesi sonucunda eşyanın beyanda belirtilen cinsine uygun olmakla birlikte" şeklinde değiştirilmiştir.

- ▶ Gümrük Yönetmeliği'nin "Ulusal ve ortak transit rejimlerinde serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılıklar için ortak hükümler" başlıklı 241'inci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmış olup maddeye beşinci fıkraya eklenmiştir.
- ▶ Maddenin değiştirilen 3'üncü fıkrasına göre, varış gümrük idaresinde yapılan kontrol ve muayene neticesinde, beyan edilen eşyada bir eksiklik ya da fazlalık olup olmadığına bakılmaksızın, yapılan kontrol ve muayene sonucunda taşıt içerisinde transit beyanına konu edilmemiş ve 6'lı tarife alt pozisyonu beyan edilen eşyadan farklı olan eşyanın tespiti halinde aynı Yönetmelik'in 239'uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca işlem yapılacaktır.
- ▶ Maddeye eklenen beşinci fıkraya göre ise, aynı Yönetmelik'in 239 ve 240'inci maddelerinin uygulanması bakımından, "beyanda belirtilen cinsine uygun" ifadesinden, "beyan edilen eşya ile tespit edilen eşyanın 6'lı tarife alt pozisyonunun aynı olması durumunun anlaşılacağı açıklığa kavuşturulmuştur.
- ▶ Gümrük Yönetmeliği'nin "Antrepolardaki eşyanın başkasına devri" başlıklı 333'üncü maddesi yeniden düzenlenmiş ve antrepoda devredilmiş olan eşya için yeni bir antrepo beyannamesi verilmeden söz konusu eşyanın antrepoda başka bir devre konu olamayacağı, aksi takdirde, her bir devralana Gümrük Kanunu'nun 241'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılacağı (usulsüzlük cezası) madde metnine derç edilmiştir.
- ▶ Gümrük Yönetmeliği'nin "Süre uzatımı" başlıklı 380'inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan ve kısmi muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın yirmi dört aydan daha uzun süre yurtiçinde kullanımına imkân sağlayan düzenlemenin kapsamına yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetinde bulunan havayolu şirketleri tarafından, faaliyetlerinde kullanılmak üzere kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulan ve aynı maddenin üçüncü fıkrası kapsamına girmeyen hava taşıtları ve motorlarını da dahil edilmiştir.
- ▶ Gümrük Yönetmeliği'nin "Sahibinin talebi üzerine geçici depolama yerinin devri veya kapatılması" başlıklı 516'ncı maddesinin yedinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.
- ▶ Geçici depolama yerinde yapılacak değişiklikleri düzenleyen 516/A maddesi Yönetmelik'e eklenmiştir.
- ▶ Yönetmelik değişikliğinde ayrıca gümrük antrepolarına ilişkin 518, 521 ve 523'üncü maddeleri ile yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerine ilişkin 576'ncı maddelerinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.
- ▶ Gümrük Kanunu'nun 241'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezası uygulanacak hallerin yer aldığı ve Gümrük Yönetmeliği'nin 82 no.lu ekine aşağıdaki satırlar eklenmiştir.

Sıra no	Konu
58	Yönetmelik'in 333'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi uyarınca antrepo içinde devredilmiş olan eşya için yeni bir antrepo beyannamesi verilmeden söz konusu eşyanın antrepoda başka bir devre konu olması.
59	Yönetmelik'in 557'nci maddesinde sayılanlar dışındaki kişilerce geçici depolama yeri ve/veya antrepolara gümrük idaresinin izni çerçevesinde girilmesi yükümlülüğüne işleticinin uymaması.

10- Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirlerince hazırlanacak 3 yeni tespit işlemi tanımlanmıştır.

11.01.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği'nin muhtelif maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

Yapılan değişiklikle birlikte, yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından yapılabilecek olan ve ilk kez gümrük mevzuatına giren 3 yeni tespit işlemi tanımlanmıştır.

Buna göre, yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından,

- ▶ Metal hurda olarak beyan edilen eşyanın firma tesisinde yapılacak işlem sonucunda başka bir eşya haline gelip gelmediğinin tespiti için "MH1",
- ▶ Kapanmış beyannamelerde 31/12/2020 tarihli ve 3350 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararı'nın 4'üncü maddesinde sayılan önlemlere tabi eşyanın kapsam dışı olup olmadığının tespiti için "TP1",
- ▶ Diğer kurumlarca yapılacak kontroller kapsamında kullanım amacına göre bilgi/belgeye tabi eşyanın kullanım amacına uygun olup olmadığının tespiti için "DK1",

kodlu tespit işlemleri yapılacaktır.

Tebliğ değişikliğiyle ayrıca SK1 kodlu tespit işlemlerinin hangi dolaşım ve menşe belgeleri için tanzim edileceği açıklığa kavuşturulmuştur. Buna göre, SK1 kodlu tespit işlemleri, ibraz edildiği ithalatçı ülkeden sonradan kontrol talebi alınan A.TR Dolaşım Belgeleri ile EUR.1 ve EUR-MED Dolaşım Belgeleri, Menşe İspat Belgesi (İran), Menşe Belgesi (Malezya), D-8 Menşe İspat Belgesi, TR-AZ Menşe İspat Belgesi, TPS-OIC Menşe İspat Belgesi, menşe beyanları, fatura beyanları, EUR-MED Fatura Beyanları, Form A Menşe Belgeleri için yapılacaktır.

SK1, GC1, GC2 ve GK1 kodlu tespit işlemlerinin yapılması zorunluluğu bulunmayan durumlar açısından Tebliğ'in 13'üncü maddesinde tanımlanmış olan "10.000 TL" şeklindeki parasal tutar "10.000 ABD Doları" şeklinde değiştirilmiştir.

Tebliğ ile ayrıca, yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin sorumlulukları ve raporların ibraz süreleri gibi çeşitli düzenlemelere de yer verilmiştir.

11- Kuzey Makedonya menşeli olup 5603.14 veya 3921.13 alt tarife pozisyonlarında sınıflandırılan eşya için dampainge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuştur.

28.05.2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2021/18 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 5603.14 gümrük tarife pozisyonunda sınıflandırılan "yalnız, poliüretanla kaplanmış, sıvanmış veya lamine edilmiş dokumaya elverişli suni ve sentetik liflerden m2 ağırlığı 150 gr'ı geçen dokunmamış mensucat" tanımlı eşya ile 3921.13 gümrük tarife pozisyonlarında sınıflandırılan "yalnız, dokumaya elverişli maddelerden mesnedi bulunan, m2 ağırlığı 150 gr'ı geçen deri taklitleri" tanımlı eşya ithalatında 1,9 ABD doları/kg tutarında dampainge karşı önlem yürürlüktedir.

20.01.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/5 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 5603.14 ve 3921.13 gümrük tarife pozisyonlarında sınıflandırılan eşyaların ithalatında uygulanan dumpinge karşı önlemin Kuzey Makedonya üzerinden yapılan ithalat ile etkisiz kılınıp kılınmadığının tespiti amacıyla önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

Yürütülen soruşturma sonucunda, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti menşeli/çıkışlı 5603.14 ve 3921.13 gümrük tarife pozisyonlarında sınıflandırılan eşyanın ithalatında Kuzey Makedonya Cumhuriyeti’nde yerleşik firmaların yürürlükteki dumpinge karşı önlemden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda yürürlükteki dumpinge karşı önlemi etkisiz kıldığı sonucuna ulaşılmış olup söz konusu tarifelerde sınıflandırılan Kuzey Makedonya Cumhuriyeti menşeli ve/veya çıkışlı eşyalar için 2021/18 sayılı Tebliğ gereğince yürürlükte olan dumpinge karşı önleme tabi olmasına karar verilmiştir.

Bu amaçla, 19.01.2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/36 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, 5603.14 ve 3921.13 gümrük tarife pozisyonlarında sınıflandırılan Kuzey Makedonya Cumhuriyeti menşeli ve/veya çıkışlı eşyalar için 1,9 ABD Doları/Kg tutarında dumpinge karşı önlem uygulanmasına karar verilmiştir.

GTİP	Eşya tanımı	Menşe/çıkış ülkesi	Dampinge karşı önlem (ABD Doları/Kg)
5603.14	Yalnız, poliüretanla kaplanmış, sıvanmış veya lamine edilmiş dokumaya elverişli suni ve sentetik liflerden m ² ağırlığı 150gr’ı geçen dokunmamış mensucat	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti	1,9 ABD Doları/Kg
3921.13	Yalnız, dokumaya elverişli maddelerden mesnedi bulunan, m ² ağırlığı 150 gr’ı geçen deri taklitleri		

Sosyal güvenlikte son gelişmeler

7495 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 25/01/2024 tarihinde TBMM'de kabul edildi. Getirilen önemli değişiklikler şu şekildedir:

A. Kısa çalışma ödeneği şartları esnetiliyor.

Genel olarak kısa çalışma uygulaması; genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır.

Günlük kısa çalışma ödeneği; sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının % 60'ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının % 150'sini geçemez.

Kısa çalışma ödeneğinden yararlanılabilmesi için;

- ▶ İşveren başvurusu,
- ▶ İş müfettişince uygun bulunma (Covid-19 döneminde ve şu an deprem illerinde bu aşama sonradan tamamlanmaktadır),
- ▶ İşçinin yeterli gün sayısı bulunması,

gerekir.

Yapılan düzenleme ile;

- Kısa çalışmaya başvuru gerekçelerine (mevcutta; genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebepler) "genel salgın" ilave edilmektedir.
- Kısa çalışma ödeneğinden faydalanmak için sigortalılar tarafından son 3 yılda ödenmesi gereken asgari prim ödeme gün sayısı 600 günden 450 güne indiriliyor.
- Kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülürken; yapılan düzenleme ile ödenen kısa çalışma süreleri kısa çalışma başlama tarihinden sonraki 3 yıl içinde hizmet akdi fesihlerine istinaden yapılacak işsizlik ödeneği hak sahipliği sürelerinden mahsup ediliyor olacaktır.
- Uygulama başlangıç tarihi 01.03.2024 olarak yürürlük maddesinde belirtilmiştir.

B. Genç ve kadın istihdamı ile mesleki belgesi olanların istihdamına yönelik teşvik (6111 teşvik) uzatılıyor.

4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde düzenlenen, kadınların ve gençlerin iş gücüne katılımını ve istihdamını artırmak, yeni istihdam yaratılmasını teşvik etmek, mesleki ve teknik eğitimi özendirmek, kalite ve etkinliğini artırmak amacıyla 2011 tarihinden itibaren uygulanan teşvik 31.12.2023 tarihinde sona ermişti. Yapılan düzenleme ile teşvik süresi 01.01.2024 tarihinden itibaren 31.12.2025 tarihine kadar uzatılmakta, ayrıca Cumhurbaşkanına bu süreyi 31.12.2026 tarihine kadar uzatma yetkisi tanınmaktadır.

Yasal dayanak : 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 10. maddesi

Geçerlilik dönemi : 1 Mart 2011 - 31 Aralık 2025

Sağlanan fayda : İşçinin yaş aralığı ve Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olup olmadığına göre 6 ila 54 ay aralığında değişen süreler için yararlanılabilmektedir.

► Teşvik kapsamındaki sigortalılar adına tahakkuk edecek sigorta primi işveren hissesinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır. Asgari ücret sınırı bulunmamaktadır. Ayrıca, meslek/ sektör sınırlaması, coğrafi bölge sınırlaması, çalışan sayısı sınırlaması gibi kısıtlamaları da bulunmamaktadır.

► Örnek olarak, 30.000 TL prime esas kazançla bildirilen bir sigortalı için işveren payından önce 5 puanlık MYÖ indirimi, ardından 6111 sayılı Kanun kapsamında teşvik indirimi sağlanmaktadır.

$30.000 * \%5 = 1.500$ TL beş puanlık prim indirimi,

$30.000 * \%15,5 = 4.650$ TL 6111 sayılı Kanun numarası ile bildirimden doğan indirim,

olacaktır.

Söz konusu teşvikle ilgili bir hatırlatmada bulunacak olursak;

SGK tarafından 12/12/2023 tarihinde yayımlanan Genel yazı ile 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesi kapsamında yabancı uyruklu sigortalılara yönelik yeni uygulamaya geçilmiştir.

Yabancı uyruklu kişilerin işsiz olarak değerlendirilemeyeceği kararı ile, 2023/Kasım ayı/döneminden itibaren yabancı uyruklu sigortalılar için 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde yer alan sigorta primi işveren hissesi desteği kapsamında belirlenen mevcut destek sürelerine ilave 6 aylık süre eklenmeyeceği kararı alınmıştır.

C. Asgari ücret desteği 2024 yılı için de uygulamaya geçiyor.

2024 yılında; 2023 yılı ve öncesinde tescil olan işyerleri için SPEK tutarı 671 TL (önceki 324 TL idi), toplu iş sözleşmesi uygulanan özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 1.341 TL ve Linyit ve Taşkömürü çıkarılan işyerleri için 1.789 TL ve altında olan;

2024 yılında ilk defa kanun kapsamına alınan işyerleri için ise uzun vadeli sigorta kollarına tabi tüm sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısının günlük 23,33TL (önceki 16,66TL) ile çarpılması sonucu bulunacak tutar kadar 2024 yılı Ocak ila Aralık ayı döneminde asgari ücret desteği sağlanacaktır.

Destekten yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar

- 1- Aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresinde verilmesi yoksa yasal süresinde verilmediği aylar için destekten yararlanılamayacaktır.
- 2- Destekten yararlanılabilmesi için kuruma vadesi geçmiş borcun bulunmaması veya söz konusu borcun 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesine göre taksitlendirilmiş olması gerekir. Yapılan değişiklikle, geçen yıllardan farklı olarak 2024 yılı öncesi tescil edilen işyerlerinin de asgari ücret desteğinden yararlanabilmesi için borcunun olmaması gerekir. Daha önce sadece cari yıl tescil edilen işyerlerinde geçerliydi.
- 3- Sigortalıların prime esas kazançlarını 2024 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için Kuruma hiç bildirimmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinde asgari ücret desteği uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2024 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ait aylık brüt asgari ücretin onda birini geçmeyecek tutarda (2.000,25 TL) eksik prime esas kazanç bildirim yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında asgari ücret desteği uygulanmaya devam eder.
- 4- 2024/Ocak ile Aralık aylarında/döneminde bildirilen sigortalı sayısının 2023 yılı Ocak ila Aralık aylarında/döneminde en az bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısından az olmaması gerekir (Eski tescil işyerleri için).
Örnek: 2023 yılında en az sigortalı Kasım ayında 55 kişi bildirilmiş olsun. 2024 yılı herhangi bir ayda 54 ve altında işçi bildirilen aylarda destek söz konusu olmayacaktır.
- 5-Alt işvereni bulunan işyerleri ve alt işverenlerle ilgili işlemler:

Asgari ücret desteğinin hesaplanmasında asıl işveren ve her bir alt işveren yönüyle ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Alt işverenler yalnızca kendi çalıştırmış oldukları sigortalılara ilişkin borçlardan sorumlu tutulabileceğinden, asıl işverenin veya diğer bir alt işverenin Kuruma borcu bulunmasına rağmen kendi alt işverenliğinden kaynaklanan borcu bulunmayanlar destekten faydalanır.

Alt işverenlerin çalıştırdığı sigortalıların prime esas kazanç tutarlarını eksik bildirdiğinin, sigortalılarını kayıt dışı çalıştırdığının ya da bildirdiği sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde yalnızca ilgili alt işverenlerin destek tutarları geri alınacak, buna karşın asıl işverenin destek tutarı ise geri alınmayacaktır.

Ancak asgari ücret desteğinin iptalinden dolayı alt işverene çıkacak borçlardan asıl işveren de müteselsilen sorumlu olacaktır.

Destekten yararlanmak için asıl işverenlerin alt işverenleri ile, alt işverenlerin ise birbirleriyle istihdamın kaydırılması şeklinde muvazaalı işlem yaptıklarının anlaşılması halinde

bu işveren ve alt işverenler hakkında asgari ücret desteğine ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.

6- Devir, intikal ve adres değişikliklerinde asgari ücret desteğinden yararlanılması: İşyerlerinin devredilmesi veya intikal etmesi durumunda işyerini devralan veya işyeri intikal eden işverenler adına yeni bir dosya açılmayıp mevcut işyeri dosyası üzerinden işyeri bildirgesi alınmak suretiyle işlemler yürütüldüğünden asgari ücret desteği uygulamasına devam edilir.

Adres değişikliği nedeniyle gerek aynı il içinde başka bir ünitenin görev bölgesine ve gerekse bir ilden başka bir ile nakledilen işyerleri bakımından yeni işyeri dosyası tescil edildiğinden, adres değişikliği nedeniyle yeni tescil edilen işyerleri için işyerinin asgari ücret desteğinden nakledilen eski işyeri koşullarına göre yararlanması gerektiğinden, işyeri tescili aşamasında sigorta primleri teşvik uygulamasında olduğu gibi "adres değişikliği" seçeneği işaretlenmek suretiyle destekten yararlanılacaktır.

D. İş-Kur işbaşı eğitim programı (İEP) şartları esnetildi.

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin mesleki deneyim kazanmalarını sağlamak ve istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla İş-Kur tarafından işbaşı eğitim programı düzenlenmektedir.

20.01.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile İEP faydalanma şartlarında değişikliğe gidildi.

1- Yönetmelikte yapılan değişikliklerle açılan program süresinin 3 (üç) katı olan zorunlu istihdam yükümlülüğü 2 (iki) katına, İEP için asgari istihdam etme taahhüdü de en az %70'ten %60'a indirildi.

İstihdam yükümlülüğü program süresinin ¼'ü sonunda programa devam eden katılımcıların %60'ı üzerinden hesaplanmaktadır. Bu şekilde belirlenen kursiyerler yüz yirmi günden az olmamak üzere fiili kurs gününün en az iki katı kadar süre ile istihdam edilmek durumundadır.

Örnek: İşveren tarafından %60 istihdam taahhüdü verilerek 15 kişinin başladığı 90 günlük program düzenlenmiştir. Programın tamamlanmasının ardından il müdürlüğü tarafından yapılan kontrolde programın fiili dörtte birlik süresinin tamamlandığı günü izleyen gün olan (90/4=22,5 yukarı yuvarlanması gerektiğinden 23.fiili günün sonunda) 24.fiili gün itibarıyla programa 12 kişinin devam ettiği görülmüştür. Bu durumda işverenin istihdam etmesi gereken asgari kişi sayısı $12 \cdot 60 / 100 = 7,2$ yukarı yuvarlanması gerektiğinden 8 kişidir.

2- Programa katılma şartlarında değişiklik yapıldı.

İşveren; 5510/4/a kapsamında en az 5 çalışanı bulunan ve İŞKUR'a kayıtlı işverenler İEP ten yararlanabilirler.

a) Katılımcılardan ise;

- ▶ Kuruma kayıtlı işsiz olmak,
 - ▶ Son 1 aylık dönemde işsiz olmak,
- şartları aranmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen son 1 aylık prim ve hizmet belgelerine kayıtlı sigortalılar dışında olmak, bu süre içinde 1 gün dahi olsa uzun vadeli sigorta kolları kapsamında prim ödenmemiş olması gerekir.

SGK' ya "19-Mevsim Bitimi", "20-Kampanya Bitimi" ve "30- Vize Süresinin Bitimi" işten çıkış koduyla işten çıkışları yapılan kişiler de işten çıkış kodları değiştirilmediği sürece programa katılamayacaklardır.

Tarımsal faaliyette bulunanlar, isteğe bağlı sigortalılar ile işsizlik ödeneği alanlar hariç kişiler adına programa başlama tarihinden itibaren kısa vadeli sigorta kolları kapsamında sigorta primi yatırılmaması gerekmektedir.

- ▶ 15 yaşını tamamlamış ve Genel Müdürlük tarafından belirlenecek üst yaş sınırını aşmamış olmak,
- ▶ İşverenin birinci veya ikinci derece kan hısımı veya eşi olmamak,
- ▶ Emekli olmamak,
- ▶ Programa başladığı tarihten önceki bir yıl içerisinde program düzenlenecek işverene ait vergi numarası altında yer alan işyerlerinde sigortalı olmamak,
- ▶ İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmak, şartları aranır.

b) İşsizlik ödeneği alan kişiler de katılımcı olabilirler. Ancak bu kişiler işsizlik ödeneği aldıkları süre boyunca işten ayrılma bildirmesinin tarafı olan işyerinin bağlı olduğu vergi numarası altında yer alan işyerlerinde düzenlenen programda katılımcı olamazlar.

c) 4857 sayılı Kanun kapsamında, çalışma yaşı ve çalıştırma yasağına ilişkin özel düzenlemeler çerçevesinde çalıştırılmaları yasaklananlar programlara katılamazlar. Tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde ilgili mevzuatın öngördüğü düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla program düzenlenebilecektir.

d) Programdan;

Askerlik, tutukluluk, hamilelik, doğum, hastalık, işe giriş ve programa devamı engelleyebilecek ikametgâh değişikliği gibi nedenler ile bu Yönetmelikte belirlenen devamsızlık süresini aşmaları sebebiyle ayrılmak durumunda kalanlar,

Durumları programı takibe elverişli olmadığı için programla ilişkisi işverenin teklifi ve il müdürlüğünün onayı ile kesilenler,

Devam ederken programın iptal edilmesinden dolayı mezun olamayanlar, dışında mazeretleri il müdürlüğü tarafından uygun görülmeden ayrılanlar, yirmi dört ay boyunca kurs veya programlardan yararlanamaz.

3- Deprem bölgesindeki kurs ve programlara katılımı kolaylaştırıcı yeni düzenlemeler yapıldı.

Yönetmeliğe eklenen geçici 3. madde ile;

6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile belirlenen illerden Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Gaziantep (sadece İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde) illerinde 31/12/2024 tarihine kadar uygulanacak kurs/programlarda katılımcıların en az yüzde otuzunun altmış günden az olmamak üzere en az kurs/program süresi kadar istihdam edileceğinin taahhüt edilmesi ile

Adana, Diyarbakır, Gaziantep (İslâhiye ve Nurdağı ilçeleri hariç), Kilis, Osmaniye, Şanlıurfa illerinde 31/12/2024 tarihine kadar uygulanacak kurs/programlarda katılımcıların en az yüzde kırkının altmış günden az olmamak üzere fiili kurs/program gününün en az bir buçuk katı kadar süreyle istihdam edileceğinin taahhüt edilmesi zorunlu hale gelmiştir.

4- İş-Kur tarafından kursiyerlere yapılan ödemeler

- ▶ İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden cep harçlığı ödenmektedir.

Kursiyer günlük ödeme (Tam)	653,92 TL
Lise ve altı örgün eğitime devam eden öğrenci günlük ödeme (kıst)	490,44 TL
Diğer öğrenci günlük ödeme	653,92 TL
İşsizlik maaşı alan günlük ödeme	326,96 TL
Geleceğin mesleklerinde günlük ödeme	719,31 TL
Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Gaziantep (Sadece İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde)	850,11 TL

- ▶ Buna ilaveten katılımcıların İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası Primi ve Genel Sağlık Sigortası Prim Giderleri İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

5- Başvuru yeri ve zamanı

İşbaşı eğitim programlarına başvuru şartlarını sağlayanlar 81 ilde bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile Hizmet Merkezlerinden ve İŞKUR E-Şube üzerinden başvuruda bulunabilmektedirler.

**Danıştay Vergi Dava Dairesi'nin 07.06.2023 tarihli, 2022/1739
Esas Numaralı ve 2023/599 Karar Numaralı kararı**

Konu: ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Özet: Dava talebi, davacı serbest muhasebeci mali müşavir olarak görev yaptığı şirketinin borçlarını tahsil etmek amacıyla müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle dava sürecini başlatmıştır. Davaya konu ödeme emirleri ile tahsil edilmek istenen kamu alacaklarının müteselsil sorumlu sıfatıyla serbest muhasebeci mali müşavir olan davacıdan takip ve tahsilinde asıl borçlu olan mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesi yetkilidir. Bu nedenle davacının bağlı bulunduğu vergi dairesince düzenlenen dava konusu ödeme emirlerinde yetki yönünden hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Vergi Dava Dairesi, istinaf istemine konu kararın usul ve hukuka uygun olduğu gerekçesiyle istinaf istemini reddetmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesi, Maliye Bakanlığının vergi beyannamelerinin yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından imzalanmasını mecburi kılmaktadır. Ancak, hangi vergi dairesinin takibatı yapacağına dair bir düzenleme olmaması nedeniyle belirsizlik ortaya çıkmaktadır.

Dava konusu ödeme emirlerinin davacının bağlı bulunduğu vergi dairesince düzenlenmesi usul ve hukuka uygun olduğu gerekçesiyle mahkeme kararı temyiz edilmiştir. Ancak, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesinde meslek mensupları hakkındaki takibatın hangi vergi dairesi tarafından yürütüleceğine dair bir düzenleme olmaması nedeniyle bu hususta Maliye Bakanlığı yetkilendirilmemiştir.

Bu nedenle, meslek mensupları hakkında müşterek ve müteselsil sorumluluktan kaynaklanan takibatı yapmaya yetkili vergi dairesinin, Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un genel esaslarına göre belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Vergi Dava Dairesi, ilk kararda yer alan hukuksal nedenler ve bu gerekçeyle kararında ısrarcı olmuştur.

Danıştay Dördüncü Dairesi, bu nedenlerle davalının temyiz isteğini kabul ederek Bölge İdare Mahkemesinin ısrar kararını bozmaya ve yeniden verilecek kararda kararlanacağını belirterek, yargılama giderleri hakkında ayrı bir hüküm kurulmasına gerek olmadığına 07/06/2023 tarihinde oyçokluğuyla kesin olarak karar vermiştir.

**Danıştay Vergi Dava Dairesi'nin 07.06.2023 tarihli, 2022/779
Esas Numaralı ve 2023/587 Karar Numaralı kararı**

Konu: ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Özet: Dava süreci, davacı şirketin ödenmeyen vergi borçları sebebiyle 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 79. maddesi uyarınca tebliğ edilen haciz bildirisine süresi içinde itiraz etmemesi nedeniyle borçlu sayılarak düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle başlamıştır. Kanuna göre, amme borçlusunun üçüncü şahıslardaki alacaklarına haciz konulabilmesi için alacağının bildirilmesi veya idarece borçlu şirketin alacağının tespit edilmesi gerekmektedir. Olayda, davalı idare, davacının şirketine 02/09/2019 tarihinde tebliğ edilen haciz bildirisini ile şirketin hak

ve alacaklarının haczedildiğini belirtmiştir. Davacı şirketin 7 günlük itiraz süresi boyunca itiraz etmemesi nedeniyle mal elinde ve borçlu olarak kabul edilerek dava konusu ödeme emri düzenlenmiştir. Ancak, davalı idare, şirketin davacıya mal veya hizmet satışını gösteren Bs formu aldığını belirtmiş olsa da mal veya hizmet bedelinin ödenip ödenmediği konusunda önceden bir tespit yapılmamıştır. Mahkeme, bu nedenle dava konusu ödeme emrinde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle iptal etmiştir.

Olayda, davacı, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren yedi günlük süre içinde davalı idareye verdiği dilekçe ile şirketine herhangi bir borcu olmadığını bildirmiş ve borcun ödendiğine dair belgeler sunmuştur. Ancak, kesinleşen haciz bildirimini üzerine düzenlenen dava konusu ödeme emrinde hukuka aykırılık görülmemiştir. Taraflar arasında mal veya hizmet satışından kaynaklanan borç ve alacağın tespiti için yargı yerinde açılacak tespit davasının gerekliliği belirtilmiştir. Uyuşmazlıkta, şirket tarafından verilen Bs formu ile davacıya satış yapılan mal veya hizmet tutarının 41.484,00 TL olarak beyan edildiği, ancak dava dilekçesinde anılan şirketten toplam 252.876,35 TL tutarında emtia alındığı ve bu tutarın bir kısmının banka havalesiyle, bir kısmının ise müşteri senetleri ile ödendiğinin ileri sürüldüğü, dava konusu ödeme emri ile haciz bildirisine konu tutarın 527.306,87 TL olduğu anlaşılmaktadır. Mahkeme, davacının itiraz etmemesi ve davalı idare tarafından alacak tespiti yapılmış olması nedeniyle dava konusu ödeme emrinde hukuka uygunluk bulunmadığını belirtmiştir. Daire, bu gerekçeyle kararı bozmuştur.

Sonuç olarak; Davacının temyiz talebinin kabulü, ısrar kararının bozulması, yürütmenin durdurulması istemiyle ilgili karar verilmemesi nedeniyle yatırılan harcın iadesi, yeniden verilecek kararda kararlaştırılacağından yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmamasına 07.06.2023 tarihinde kesin olarak karar verilmiştir.

23.02.2016 tarihli ve 84974990-130[17-2014-36]-7612 sayılı özelge (Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Hurda haline gelmiş sabit kıymetlerin tesliminde yüklenilen KDV'nin iade veya indirimine konu edilmesi hk.

Özet: Sabit kıymetlerin bir taraftan sabit bedelleri ile aktif hesaplarda, bir taraftan da maliyetlerde yer alan bedelleriyle birikmiş amortisman hesaplarında yer aldığı ve bedellerinin bilançoda sıfır net bedel olarak yer aldığı belirtilerek, bedelleriyle amortisman süresi geçmiş ve artık işe yaramaz ve kullanılamaz hurda haline gelmiş olan söz konusu sabit kıymetlerin (parçalanıp hurda demir olarak satışa sunulan makine, master, kalıp, elektronik atık, telefon cihazı, kablo, ölçüm cihazı vb.) Katma Değer Vergisinden istisna olarak satılması halinde bu teslim nedeniyle yüklenilen KDV'nin indirim veya iadesinin mümkün olup olmadığı durumu ele alınmıştır.

3065 sayılı KDV Kanunu'nun;

-17/4-g maddesinde, metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt, cam hurda ve atıklarının tesliminin KDV'den istisna olduğu,
-29/1'inci maddesinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, bu Kanun'da aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura

ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV ile ithal olunan mal ve hizmetler dolayısıyla ödenen KDV'yi indirebilecekleri,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, söz konusu amortisman tabi iktisadi kıymetlerin aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak, kullanılmayacak durumda olmaları halinde bunların teslimi KDV Kanunu'nun (17/4-g) maddesi uyarınca katma değer vergisinden müstesna olacaktır. Kısmi istisna kapsamına giren bu işlem dolayısıyla yüklenilen vergilerin de prensip olarak, işlemin yapıldığı dönemde indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir. Ancak, iktisadi kıymet hurda haline gelinceye kadar indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanılmış olduğundan yüklenilen vergilerin tamamı değil, hurda olarak satış bedelinin %18'ine isabet eden kısmı indirim hesaplarından çıkarılacaktır.

Buna göre, iktisadi kıymetin hurda olarak satılması halinde hurda satış bedelinin genel vergi oranı ile çarpılması suretiyle bulunacak miktarın, satışın yapıldığı dönem beyannamesinin "Tevkifat Uygulanmayan İşlemler", "İlave Edilecek KDV" satırında beyan edilerek indirim hesaplarından çıkarılması ve aynı tutarın gelir/kurumlar vergisi uygulamasında gider hesaplarına alınması gerekmektedir.

14.12.2023 tarihli ve 62030549-120[40-2020/854]-1450777 sayılı özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Mal alışına istinaden firma adına düzenlenen e-arşiv faturasında vergi kimlik numarası yerine numarasına yer verildiği, yer alan tutarların gider olarak gösterilip gösterilemeyeceği ile satın alınan mala ilişkin KDV'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı.

Özet: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesi uyarınca fatura düzenlemek ve almak zorunda olan mükellefler, münhasıran bu maddenin birinci fıkrasında sayılanlara düzenledikleri faturalarda, müşterinin ad ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumludurlar. Bu itibarla, anılan Kanun'un 232'nci maddesinin birinci fıkrasında sayılanlara fatura düzenlenmesi halinde, bu belgelerde vergi kimlik numarası veya T.C. Kimlik numarası bilgisine yer verilmesi zorunludur. Ancak, bu belgelerin mezkûr fıkra sayılmayanlara, örneğin nihai tüketicilere düzenlenmesi halinde vergi kimlik numarası veya T.C. Kimlik numarası bilgisine yer verilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Buna göre, somut durumda, şirket adına düzenlenen faturada, şirketin vergi kimlik numarasına yer verilmesi gerekmekte olup, bu bilginin eksik olduğu söz konusu fatura vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılmaktadır. Ancak, bu durum, düzenlenmemiş sayılan faturanın gerçek bir işleme dayanmadığı, işlemi doğru bir şekilde yansıtması koşuluyla faturada yazılı işlemin gerçekleşmediği anlamına gelmeyeceği gibi, faturaya konu işlemin tevsikinde kullanılmasına da engel teşkil etmemektedir.

Bir masrafın genel gider altında gider yazılabilmesi için; harcamanın yapılmış olması, harcama ile iş arasında açık ve güçlü bir illiyet bağı bulunması, giderin keyfi olmaması

yani kazancın elde edilmesi için mecburi olarak yapılması, yapılan gider karşılığında gayrimaddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve maliyete dahil edilecek giderlerden olmaması ile harcamanın işin önemi ölçüsünde yapılmış olması gerekmektedir.

Şirkete yapılan satışlara ilişkin olarak düzenlenen e-arşiv faturasında belirtilen tutarın, yapılan işin mahiyetine uygun olması, iş hacmi ile mütenasip olması ve Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun tevsik edici belgelerle belgelendirilmesi şartıyla kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır. Bununla birlikte e-fatura yerine e-arşiv faturası düzenlenmesi, fatura içeriği mal tesliminin yapılmadığı anlamına gelmemekte, KDV açısından vergiyi doğuran olay gerçekleşmektedir. Bu sebeple söz konusu e-arşiv faturada yer alan KDV'nin, vergiyi doğuran olayın vuku bulunduğu takvim yılını takip eden takvim yılının aşılmasıyla kaydıyla e-arşiv faturanın kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

21.11.2023 tarihli ve E-62030549-120[23-2022]-1315945 sayılı özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Çalışanların bir kısmına işyerinde yemek verilip, bir kısmına nakit yemek bedeli ödenmesi durumunda ücret istisnasının uygulanıp uygulanmayacağı.

Özet: Personele işyerinde yemek verildiği ancak vejetaryen olma, yemek menüsünü tercihlerine uygun bulmama gibi çeşitli nedenlerle yemek hizmetinden faydalanmak istemeyen personele yemek bedelinin şirketin nakdi olarak ödeneceği belirtilerek yemek hizmetinden faydalanmak istemeyen personele nakdi yemek yardımı yapmanız halinde 193 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde yer alan istisnadan yararlanıp yararlanılmayacağı durumu ele alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Ücretin tarifi" başlıklı 61'inci maddesinde,

"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Vergi tevkifatı" başlıklı 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında ise tevkifat yapmak zorunda olan mükellefler sayılmış, aynı fıkranın (1) numaralı bendinde de hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61'inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104'üncü maddelere göre vergi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının 7420 sayılı Kanun'un 2'nci maddesiyle değişik (8) numaralı bendinde ise *"Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (işverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 Türk lirasını aşmayan kısmı istisna kapsamındadır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde aşan kısım ile bu amaçla sağlanan diğer menfaatler ücret olarak vergilendirilir."* hükmüne yer verilmiştir.

Konuya ilişkin olarak 30/12/2022 tarihli 2. mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 322 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmış olup söz konusu Tebliğin "İşverenlerce Hizmet Erbabına Verilen Yemek Bedeline İlişkin İstisna" başlıklı ikinci bölümünün, "İşverenlerce hizmet erbabına nakit olarak verilen yemek bedelinde istisna" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"(1) 7420 sayılı Kanun'la, 1/12/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 193 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinin parantez içi hükmünde yapılan değişiklikle, işverenler tarafından hizmet erbabına işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda, yemek bedelinin nakit olarak verilmesi suretiyle sağlanan menfaatler de istisna kapsamına alınmıştır.

(2) Hizmet erbabına nakit olarak ödenen yemek bedelinin gelir vergisinden istisna edilebilmesi için;

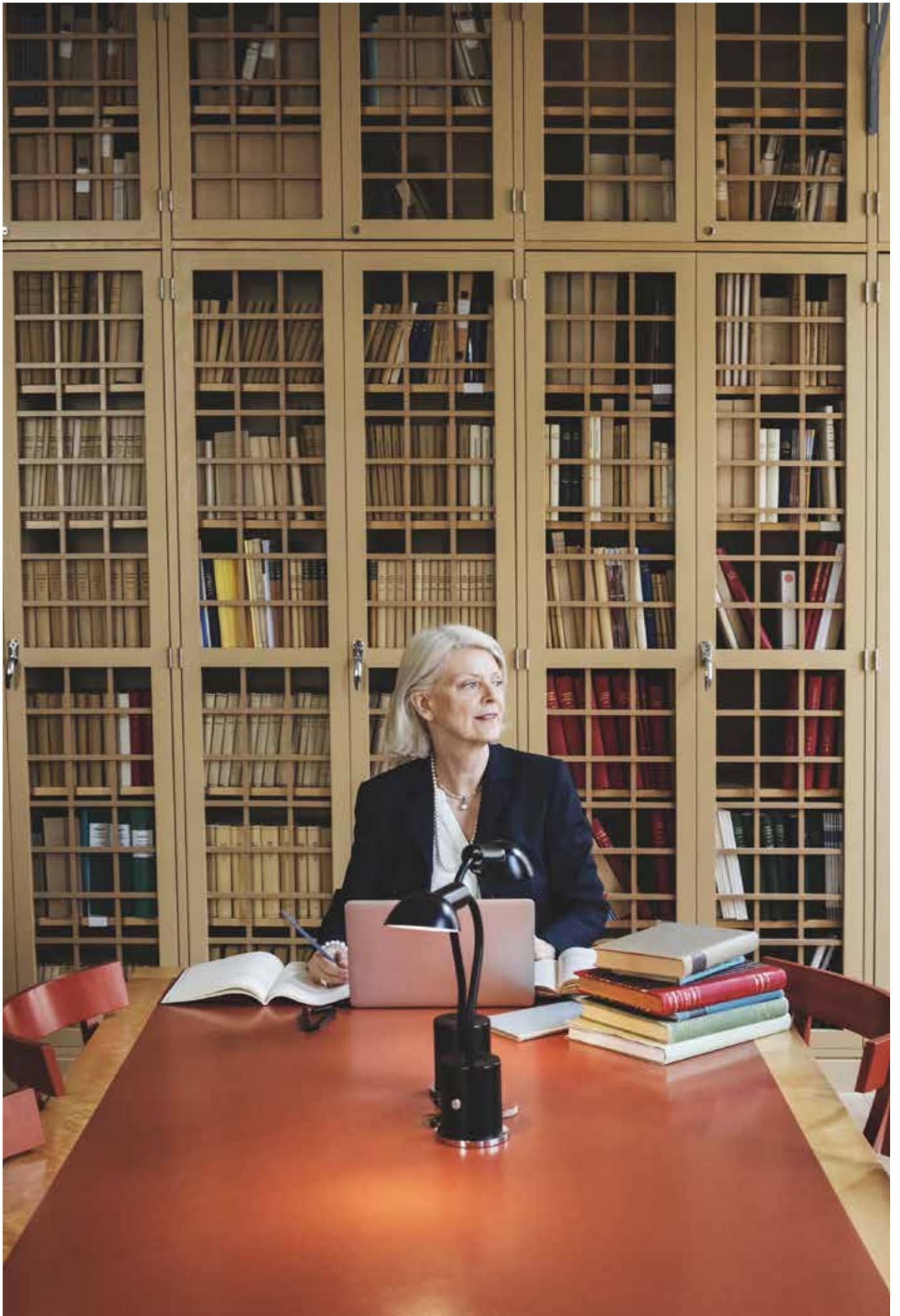
a) İşverenler tarafından işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi,

b) Günlük yemek bedelinin 51 Türk lirasını (2023 yılı için 110 TL) aşmaması,

c) Fiilen çalışılan günlere ilişkin olması,

gerekmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre şirket tarafından işyerinde çalışanlara yemek hizmeti verilmesine rağmen vejetaryen olma, yemek menüsünü tercihlerine uygun bulmama gibi çeşitli nedenlerle bu yemek hizmetinden yararlanmak istemeyen personele nakit olarak yapılan yemek bedeli ödemeleri Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi uyarınca istisnaya konu edilemeyecek olup söz konusu nakdi ödemeler ücret olarak değerlendirilerek Gelir Vergisi Kanunu'nun 61, 94, 103 ve 104'üncü maddelerine göre vergilendirilecektir.

Sirküler İndeks

No	Tarih	Konu
18	19.01.2024	KDV Genel Uygulama Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.
17	18.01.2024	2024 yılında uygulanacak yurt dışı gündelik tutarlarını belirleyen Cumhurbaşkanlığı Kararı yayımlandı.
16	17.01.2024	Anayasa Mahkemesi VUK'un geçici 33. maddesindeki 2021 yılı için enflasyon düzeltmesi yapılmayacağına ilişkin hükmü iptal etti.
15	12.01.2024	Özel etiketi veya işareti olmayan ÖTV'ye tabi malların bulundurulduğunun tespitinde geçerli olan sorumluluk uygulamasına makaronlar da dahil edildi.
14	12.01.2024	Gelir İdaresi Başkanlığı Ba-Bs formlarına dâhil edilmeyecek belgelere ilişkin duyuru yayınladı.
13	12.01.2024	İndirimli orana tabi teslimlerle ilgili olarak mahsup yoluyla iadesi gerçekleşmeyen tutarların ocak ayı KDV beyannamesine dahil edilmesi gerekiyor.
12	09.01.2024	Meslek mensuplarınca (SM, SMMM ve YMM) 2024 yılında uygulanacak olan asgari ücret tarifesi yayımlandı.
11	08.01.2024	Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlarca verilen KDV beyannamelerin verilme ve ödeme süreleri değiştirildi.
10	05.01.2024	Gelir vergisinden istisna yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarları (01.01.2024-30.06.2024).
9	05.01.2024	Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı ve çocuk yardımı tutarları (01.01.2024-30.06.2024).
8	02.01.2024	Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz (YN ÖKC) kullanma ve bu cihazlar üzerinden banka kartları ile ödeme imkânı sağlanması konusunda zorunluluklar getiren Tebliğ yayımlandı.
7	02.01.2024	2024 yılında değerli konut vergisi hesabında kullanılacak olan konut değerlerinin alt ve üst sınırları açıklandı.
6	02.01.2024	Konut, iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalar için 2024 yılında ödenecek çevre temizlik vergisi tutarları açıklandı.
5	02.01.2024	2024 yılında, mobil telefon aboneliğinin ilk tesisinde ödenmesi gereken özel iletişim vergisi tutarı açıklandı.
4	02.01.2024	İndirimli orana tabi işlemlerde 2024 yılında uygulanacak iade sınırı 90.800 TL olarak belirlendi.
3	02.01.2024	2024 yılında veraset ve intikal vergisinden istisna olarak dikkate alınacak tutarlar ile vergi tarifesi açıklandı.
2	02.01.2024	Engellilerin ÖTV'den istisna binek otomobil satın alabilmeleri için 2024 yılında uygulanacak parasal sınırlar açıklandı.
1	02.01.2024	2024 yılında uygulanacak harç tutarları açıklandı.
133	31.12.2023	Enflasyon düzeltmesinin usul ve esaslarını belirleyen Tebliğ yayımlandı.
132	31.12.2023	2024 yılında uygulanacak maktu damga vergisi tutarları açıklandı.
131	31.12.2023	VUK kapsamında 2024 yılında uygulanacak usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile bazı parasal büyüklükler açıklandı.
130	31.12.2023	2024 yılında uygulanacak motorlu taşıtlar vergisi tutarları açıklandı.
129	31.12.2023	2023 yılında elde edilen bazı gelirlere uygulanacak enflasyon indirim oranı %352,38 olarak açıklandı.
128	31.12.2023	Gelir Vergisi Kanunu kapsamında 2024 yılında uygulanacak bazı parasal büyüklükler açıklandı.
127	31.12.2023	2024 yılında elde edilen ücret ve ücret dışındaki gelirlere uygulanacak gelir vergisi tarifeleri açıklandı.
126	29.12.2023	Şans oyunları vergisi oranları yeniden belirlendi.
125	28.12.2023	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Ar-Ge/Tasarım Merkezlerinde 2024 yılında uygulanacak uzaktan çalışma oranları belirlendi.
124	28.12.2023	Sigara ve bazı tütün mamullerinin ÖTV oranları ile asgari maktu ve maktu ÖTV tutarları yeniden belirlendi.
123	28.12.2023	İpotek finansmanı kuruluşlarınca ihraç edilen bazı menkul kıymetlerin gelirlerine uygulanan %5 oranlı stopajın süresi 30 Nisan 2024 tarihine kadar uzatıldı.
122	28.12.2023	Devlet tahvili ve Hazine bonoları ile HM VKŞ tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelirlere uygulanan %0 oranlı stopajın süresi 30 Nisan 2024 tarihine kadar uzatıldı.
121	28.12.2023	Dövizli fonlar dışındaki yatırım fon gelirleri ile bankalarca ihraç edilen tahvil gelirlerinde uygulanan düşük oranlı tevkifatın süresi 30 Nisan 2024 tarihine kadar uzatıldı.

Vergi Takvimi

2024 Şubat ayı mali yükümlülükler takvimi

12 Şubat 2024 Pazartesi	16-31 Ocak 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
15 Şubat 2024 Perşembe	Ocak 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Dayanıklı tüketim malları ve diğer mallar) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Tescile tabi olmayan motorlu taşıtlar) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi özel iletişim vergisi (ÖİV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
20 Şubat 2024 Salı	Değerli konut vergisi (DKV) beyannamesinin verilmesi
	Ocak 2024 dönemi şans oyunları vergisi (ŞOV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
21 Şubat 2024 Çarşamba	Ocak 2024 dönemi sorumlu sıfatıyla katma değer vergisi (KDV) beyannamesinin verilmesi
23 Şubat 2024 Cuma	Ocak 2024 dönemi sorumlu sıfatıyla katma değer vergisi (KDV) ödemesi
26 Şubat 2024 Pazartesi	1-15 Şubat 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin (MPHB) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi damga vergisinin (DV) beyanı ve ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi konaklama vergisinin beyanı ve ödenmesi
28 Şubat 2024 Çarşamba	Ocak 2024 dönemi katma değer vergisinin (KDV) beyanı ve ödenmesi
29 Şubat 2024 Perşembe	Ocak 2024 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi
	Ocak 2024 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi
	Ocak 2024 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi
	Değerli konut vergisi (DKV) 1. taksit ödemesi
	Ocak 2024 dönemi dijital hizmet vergisinin (DHV) beyanı ve ödenmesi

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Ücretler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
870.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 870.000 TL'si için 213.300 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 958.800 TL, fazlası	40

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Diğer gelirler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
580.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 580.000 TL'si için 135.000 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 982.000 TL, fazlası	40

Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	51,00
01.01.2023-31.12.2023	110,00
01.01.2024-31.12.2024	170,00

Gelir vergisinden istisna günlük ulaşım bedeli (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	25,50
01.01.2023-31.12.2023	56,00
01.01.2024-31.12.2024	88,00

Engellilik indirimi (2024)

Engellilik derecesi	Tutar (TL)
Birinci derece engelliler için	6.900
İkinci derece engelliler için	4.000
Üçüncü derece engelliler için	1.700

Konut kira geliri istisnası

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	9.500
2023	21.000
2024	33.000

Tevkifata tabi tutulmuş menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	70.000
2023	150.000
2024	230.000

Tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	3.800
2023	8.400
2024	13.000

Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	25.000
2023	55.000
2024	87.000

Arızî kazançlara ilişkin istisna

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	58.000
2023	129.000
2024	200.000

Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı

Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2023 - 31.12.2023	23.489,83
01.01.2024 - 30.06.2024	35.058,58

Kurumlar Vergisi

Nakdi sermaye indirimi faiz oranları

Uygulandığı yıl	Oran (%)
2021	24,51
2022	13,47
2023	52,73

Gider yazılabilecek binek otomobil aylık kira tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	8.000
2023	17.000
2024	26.000

Binek otomobili iktisabında gider yazılabilecek ÖTV ve KDV tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	200.000
2023	440.000
2024	690.000

Binek otomobillerinde amortismanına tabi tutulabilecek iktisap bedeli

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
	ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli	ÖTV ve KDV dahil iktisap bedeli
2022	230.000	430.000
2023	500.000	950.000
2024	790.000	1.500.000

Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi üst sınırı

Beyannamenin verildiği yıl	İndirim tutarı (TL)
2022	2.000.000
2023	4.400.000
2024	6.900.000

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	1,60
21.07.2022 - 13.11.2023	2,50
14.11.2023 tarihinden itibaren	3,50

Tecil faizi oranları (Yıllık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	15
21.07.2022 - 13.11.2023	24
14.11.2023 tarihinden itibaren	36

Yeniden değerlendirme oranları

Yıl	Oran (%)
2021	36,20
2022	122,93
2023	58,46

Fatura düzenleme sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Amortisman sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları

Reeskont işlemlerinde	%43,25
Avans işlemlerinde	%44,25
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	%44,25

Not: Bu oranlar 23.12.2023 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kâğıt için)

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	4.814.234,00
2023	10.732.371,80
2024	17.006.516,30

Damga vergisi oran ve tutarları (2024)

Damga vergisine tabi kâğıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	360,10 TL
Gelir tablosu	171,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	467,20 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	624,10 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	308,30 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	365,50 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2024)

Evlatlıklar dâhil fûruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	1.609.552 TL
Fûruğ bulunmaması halinde, eşe isabet eden miras hissesinde	3.221.082 TL
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	37.059 TL
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişler ile şans oyunlarında kazanılan ikramiyelerde	37.059 TL

Vergi tarifesi (2024)

Matrah dilim tutarları	Vergi oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 1.700.000 TL için	%1	%10
Sonra gelen 4.000.000 TL için	%3	%15
Sonra gelen 8.700.000 TL için	%5	%20
Sonra gelen 17.000.000 TL için	%7	%25
Matrahın 31.400.000 TL'yi aşan bölümü için	%10	%30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler (TL)

Ödemeler / kesintiler	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Brüt asgari ücret	13.414,50	20.002,50
Sosyal güvenlik primi işçi payı (%14)	1.878,03	2.800,35
İşsizlik sigortası primi işçi payı (%1)	134,15	200,03
Gelir vergisi matrahı	0,00	0,00
Hesaplanan gelir vergisi	0,00	0,00
Damga vergisi	0,00	0,00
Kesintiler toplamı	2.012,18	3.000,38
Net asgari ücret	11.402,32	17.002,12

Yıllık brüt asgari ücret

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	68.850
2023	140.535
2024	240.030

Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları

Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.07.2023-31.12.2023	13.414,50	100.608,90
01.01.2024-31.12.2024	20.002,50	150.018,90

Income Tax	
Income tax tariffs - 2024 (Salaries)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 870,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 870,000, TRL 213,300, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 958,800, for above	40
Income tax tariffs - 2024 (Other income)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 580,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 580,000, TRL 135,000, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 982,000, for above	40
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	51.00
01.01.2023-31.12.2023	110.00
01.01.2024-31.12.2024	170.00
Daily transportation amount exempted from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	25.50
01.01.2023-31.12.2023	56.00
01.01.2024-31.12.2024	88.00
Disability allowance (2024)	
Degree of disablement	Amount (TRL)
For 1 st degree disabled	6,900
For 2 nd degree disabled	4,000
For 3 rd degree disabled	1,700
Exemption for house rental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2022	9,500
2023	21,000
2024	33,000
Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are subject to withholding	
The year of income	Amount (TRL)
2022	70,000
2023	150,000
2024	230,000

Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are not subject to withholding		
The year of income	Amount (TRL)	
2022	3,800	
2023	8,400	
2024	13,000	
Exemption in capital gains (Except securities)		
Year when the gain is derived	Amount (TRL)	
2022	25,000	
2023	55,000	
2024	87,000	
Exemption in incidental income		
Year when the income is derived	Amount (TRL)	
2022	58,000	
2023	129,000	
2024	200,000	
The upper limit of severance pay exempt from income tax		
Period	Amount (TRL)	
01.07.2023 - 31.12.2023	23,489.83	
01.01.2024 - 30.06.2024	35,058.58	
Corporate Tax		
Interest rates in terms of capital decrease in cash		
Year	Rate (%)	
2021	24.51	
2022	13.47	
2023	52.73	
Monthly rental fee of passenger car that can be recognized as expense		
Year	Amount (TRL)	
2022	8,000	
2023	17,000	
2024	26,000	
SCT and VAT amount which can be recognized as expense for the acquisition of passenger car		
Year	Amount (TRL)	
2022	200,000	
2023	440,000	
2024	690,000	
Acquisition fee which can be subject to depreciation in terms of passenger cars		
Year	Amount (TRL)	
	Initial acquisition fee excluding SCT and VAT	Acquisition fee including SCT and VAT
2022	230,000	430,000
2023	500,000	950,000
2024	790,000	1,500,000
Tax reduction cap of tax compliant taxpayers		
Return submission year	Reduction amount (TRL)	
2022	2,000,000	
2023	4,400,000	
2024	6,900,000	

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)

Period	Rate (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	1.60
21.07.2022 - 13.11.2023	2.50
Since 14.11.2023	3.50

Deferral interest rates (Annual)

Period	Rate (%)
30.12.2019 - 20.07.2022	15
21.07.2022 - 13.11.2023	24
Since 14.11.2023	36

Revaluation rates

Year	Rate (%)
2021	36.20
2022	122.93
2023	58.46

Limit for issuing invoice

Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900

Depreciation limit

Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900

Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions

In rediscount transactions	43.25%
In advance transactions	44.25%
In rediscount transactions under TPL	44.25%

Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 23.12.2023 .

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)

Year	Amount (TRL)
2022	4,814,234.00
2023	10,732,371.80
2024	17,006,516.30

Stamp duty rates and amounts (2024)

Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9.48 per thousand
Wages (Including advances)	7.59 per thousand
Rental contracts	1.89 per thousand
Balance sheet	TRL 360.10
Income statement	TRL 171.90
Annual income tax return	TRL 467.20
Corporate tax return	TRL 624.10
Value added tax returns	TRL 308.30
Withholding and premium service returns	TRL 365.50

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2024)

For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 1,609,552
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 3,221,082
For transfers conducted without any consideration	TRL 37,059
For the lottery prizes won from contests and draws and game of chances organized based on money and goods	TRL 37,059

Tax tariff (2024)

Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 1,700,000	1%	10%
For the next TRL 4,000,000	3%	15%
For the next TRL 8,700,000	5%	20%
For the next TRL 17,000,000	7%	25%
For the tax base portion exceeding TRL 31,400,000	10%	30%

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings (TRL)

Payments / withholdings	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Gross minimum wage	13,414.50	20,002.50
Social security premium employee's contribution (14%)	1,878.03	2,800.35
Unemployment insurance premium employee's contribution (1%)	134.15	200.03
Income tax base	0.00	0.00
Income tax calculated	0.00	0.00
Stamp duty	0.00	0.00
Total withholdings	2,012.18	3,000.38
Net minimum wage	11,402.32	17,002.12

Annual gross minimum wage

Year	Amount (TRL)
2022	68,850
2023	140,535
2024	240,030

The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium

Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.07.2023-31.12.2023	13,414.50	100,608.90
01.01.2024-31.12.2024	20,002.50	150,018.90

EY | Daha iyi bir çalışma dünyası oluşturmak

EY olarak amacımız; müşterilerimiz, çalışanlarımız ve toplum için değer yaratırken aynı zamanda sermaye piyasalarında güvenin ve daha iyi bir çalışma dünyasının oluşmasına katkıda bulunmaktır.

Dünya çapında 150'den fazla ülkede, sahip olduğumuz veri ve teknoloji ile hizmet veren ekiplerimizle, denetimde güveni sağlarken müşterilerimizin gelişmesine ve dönüşmesine destek oluyoruz.

Bağımsız denetim, danışmanlık, hukuk, kurumsal finansman, strateji ve vergi hizmetlerimizle iş dünyasının karşılaştığı zorluklara yeni çözümler sunacak doğru soruları soruyoruz.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok, üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında; EY'in kişisel verileri nasıl topladığı, kullandığı ve bireylerin sahip olduğu haklara dair bilgilere ey.com/tr_tr/privacy-statement adresinden ulaşabilirsiniz. EY üye şirketleri yerel kanunların yasakladığı bölgelerde hukuk hizmeti sunmaz. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret edin.

© 2024 EY Türkiye.

Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr

vergidegundem.com

facebook.com/ErnstYoungTurkiye

instagram.com/eyturkiye

twitter.com/EY_Turkiye

ISSN: 2148-4686

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayının muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.